SEP 11'35M
116

Tel.: EVergreen 7-7840

VIENYBĖ

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
ESTABLISHED 1886

SENIAUSIAS LIETU[illegible] KRASTIS
The OLDEST LITHUA[illegible] EWSPAPER
193 Grand Street, [illegible] New York

New York Public Library 470 Fifth Ave.

XLIX METAI. 68 N. | Published by the LITHUANIAN PRESS CORPORATION | Antradienis, RUGSĖJO (SEP.) 10, 1935, Brooklyn, N. Y. | Entered As Second Class Matter October 23, 1907, At the Post Office At Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3rd, 1879 | KAINA 5c.

DABAR

Ukininkų valia
Huey Long
Du kiaušiniai
Alfonsas be žmonos

JUOZAS TYSLIAVA

Iki šiol Lietuvoje buvo manoma, kad labai daug ką gali padaryti karininkas, valdininkas, policininkas, bet kuo mažiausiai — ukininkas, tas ukininkas, kuris visą savo amžių, nelyginant kurmis, knisdamasis žemėje, maitina anuos tris elementus. Bet dabar, kai Kauno apylinkės ukininkai, negalėdami gauti už savo produktus žmoniško užmokesčio, įpykę, nutarė visai nieko neparduoti miesto verteivoms, tai ta nuomonė pasikeitė.

Lietuvos ukininkai parodė ką jie gali. Jie sukėlė tokią audrą, kad iš Tubelio kabineto išlėkė ilgametinis žemės ukio ministeris Aleksa ir vidaus reikalų ministeris Rusteika.

HUEY LONG SHOT! Tokia žinia nuspengė oro bangomis ir laikraščių puslapiais. Žinia, kaip perkuno trenksmą giedrią dieną, aplėkė visą kontinentą. Bet šita žinia labiausiai sujaudino Lusianos žmones, tuos žmones, kurie aklai klausydavo Longo įsakymų.

Dr. Carl Weiss, kuris mokėsi chirurgijos tam, kad galėtų gydyti žmones, šį sykį pasielgė priešingai medicinos ir chirurgijos įstatymams. Jis, paleidęs kulką į Huey Long pilvą, pats krito, gavęs iš senatoriaus sargo penkioliką kulkų...

Žmonės, nors ir mokyti, vis dar nesupranta, kad kulkomis galima pašauti žmogų, bet jo idėjos — ne.

Viso pasaulio lietuvių kongreso delegatai jau grįšta. Komunistų delegatai taip pat grįžo. Jie, parvažiavę, kviečia žmones ir jiems aiškina Lietuvos politinių kalinių buklę. Jie sako, kad Lietuvos politiniai kaliniai labai prastai maitinami.

Pereitą savaitę viename Brooklyno lietuvių susiėjime, komunistų delegatams renkant aukas, vienas žmogus, vietoj pinigų, davė du vištinius kiaušinius. Duodamas, jis pasakė:

"Neturiu pinigų, bet aukoju Lietuvos kaliniams šituos du kiaušinius."

Viso ko pradžia — kiaušinis, sako sena išmintis. O dėl to, kad tie du kiaušiniai vistiek nenueis į Lietuvą, tai pažiurėsim, kas iš jų išsiris...

Vienybės skaitytojai, žodžiu ir laiškais, prašo straipsnių iš Etiopijos. Tuos prašymus Vienybė, kiek galėdama, patenkina. Jau du laiškai buvo įdėti iš Etiopijos. Kitame Vienybės numeryje bus trečias N. Vakaro laiškas, kuriuo, aš tikiu, Vienybės skaitytojai bus dar labiau patenkinti.

Kaip jau rašiau, N. Vakaras — lietuvių kilmės rusų žurnalistas. Jis vienas iš artimiausių Miliukovo redaguojamų Paryžiaus Poslednija Novosti bendradarbių.

Nors katalikų bažnyčia oficialiai ir neleidžia vyrui skirtis nuo žmonos arba žmonai nuo vyro, vis dėl to Vatikanas kai kada ir kai kuriems "geriems žmonėms" padaro išimtį. Tokia išimtis padaryta ir buvusiam Ispanijos karaliui Alfonsui XIII, kuris skiriasi su savo žmona Viktorija dėl to, kad ji palikusi visiems savo vaikams kažin kokią kraujo tekėjimo ligą. Tuo tarpu Viktorija skiriasi dėl to, kad Alfonsas perdaug mėgęs artistes ir kitus gražius "sutvėrimus."

Dabar Alfonsas, budamas laisvas, galės sau ramiai gyventi Prancuzijoje. Nes, kaip žinoma, jis, atsisakęs sosto, Madride, buvo labai maloniai priimtas Paryžiuje.

Prancuzai — vienintelė tauta, kuri labai mėgsta kitų, bet tik, gink Dieve, ne savo karalius.

TAUTŲ SĄJUNGA RENGIASI ITALIJAI ATIDUOTI ETIOPIJĄ 'SAUGOTI'

NERANDA BUDŲ ITALIJAI SULAIKYTI

Anglai slaptai įgabeno į Addis Ababą 1,200 Indijos kareivių savo pasiuntinybei saugoti

ROMA. — Italijos diktatorius Mussolini kalbėdamas Romoje penkiolikai tukstančių jaunųjų fašistų pareiškė, kad nežiurint Tautų Sąjungos pageidavimą Italija žygiuos pirmyn į Etiopiją. Nuo karo žygio, sako Mussolini, Italiją gali sulaikyti tik Etiopijos atidavimas Italijai. Mes norim taikos, sako diktatorius, bet mes norime ir Etiopijos.

Tuo tarpu Genevoje Tautų Sąjunga svarsto kaip pasielgti, kad vilkas butų sotus ir avis gyva. Kaip matyti, greičiausiai Tautų Sąjunga nutars atiduoti Etiopiją Italijai "saugoti." Prancuzijos premjeras Laval pareiškė, kad jis nemato budo, kuriuo Tautų Sąjunga galėtų sulaikyti Italiją nuo veržimosi į Etiopiją.

Jau artinasi vienuoliktoji valanda — rugsėjo 15 d. Tą dieną, Mussolini pareiškė, Italija pradės karo operacijas su Etiopija ir, jei iki tos dienos Tautų Sąjunga jokio susitarimo nepasieks, Italijos juodmarškiniai žygiuos į Etiopijos tyrus ir kalnus.

Neoficiališkomis žiniomis, Etiopijos karalius leido britams įsigabenti į Addis Ababą 125 Indijos kareivius Anglijos pasiuntinybę saugoti, bet anglai slapta įgabeno į Addis Ababą net 1,200 narsiausių Indijos karių.

Europos diplomatai mano, kad karo tarp Etiopijos ir Italijos nebus, nes greičiausiai Italijai Etiopija bus atiduota. Kiti įrodinėja, kad karas bus, bet trumpas, o patys italai ruošiasi net tris metus kariauti.

MUSSOLINI SIULO TAIKĄ

GENEVA. — Italijos diktatorius Mussolini susirupinęs įtempta Europos bukle, šiomis dienomis Tautų Sąjungai pasiulė vieną budą išvengti karo tarp Italijos ir Etiopijos. Tokio karo, pareiškė Italijos atstovas, galima išvengti besąlyginiai duodant Italijai visos Etiopijos protektoriatą. Jeigu su tokiu pasiulymu Tautų Sąjunga nesutiktų, Italija rugsėjo 15 d. pradėsianti karo operacijas prieš Etiopiją.

Šitas pasiulymas Tautų Sąjungoje buvo netikėtas.

Ta pačia proga Italijos atstovas pareiškė, kad tuose Tautų Sąjungos posėdžiuose, kuriuose dalyvauja Etiopijos atstovas, jis nedalyvausiąs, girdi, baltas žmogus negali sėdėti prie vieno stalo su juoduku. Italija laiko Etiopiją pašalintą iš Tautų Sąjungos.

Tautų Sąjunga paskyrė tarptautinę komisiją, kuri ištirs Italijos pasiulymą ir šiomis dienomis duos Tautų Sąjungai savo atsakymą.

SUSIDURĖ ORE DU PRANCUZŲ BOMBINIAI LĖKTUVAI

RETHEL, Prancuzija. — Pratimų metu ore susidurė du dideli Prancuzijos bombiniai lėktuvai. Žuvo dešimts žmonių.

Nušautas baltas liutas

LONDON. — Pietų Afrikos krašte Rodezijoj vienas anglų medžiotojas nušovė baltą liutą. Šio nepaprasto tyrų karaliaus oda bus padėta į muziejų, nes baltieji liutai yra labai retas dalykas.

DARIUI-GIRĖNUI PAMINKLAS STATOMAS SOLDINO MIŠKELY

BERLIN. — Tarp Lietuvos Aero klubo atstovo inž. Bulotos ir vienos vokiečių statybos firmos Berlyne buvo pasirašyta sutartis, kuria ta firma pasižada pastatyti per Atlanto vandenyną perskridusiems Lietuvos lakunams Dariui ir Girėnui, jų nukritimo vietoje, ties Soldinu, paminklą. Paminklas bus iš dviejų didelių granito akmenų, mozaikinės plokštumos ir sunkios, paminklą apsupančios, grandinės, kuri bus prikalta prie marmuro stulpų. Iš Lietuvos bus atgabentas didelis medžio kryžius. Paminklas turi buti pastatytas jau ateinantį mėnesį.

KODĖL PRUSŲ LIETUVIAI NEDALYVAVO KONGRESE

TILŽĖ. — Daugelis pasigedo viso pasaulio lietuvių kongrese Rytų Prusijos lietuvių atstovų. Dabar iš Naujojo Tilžės Keleivio sužinota, kad Prusų lietuviai norėjo atsiųsti savo atstovus, bet negalėjo, nes visi žymesnieji lietuviai jau pusantrų metų neturi leidimų keliauti į Lietuvą.

Lietuva ir SSSR kečiasi politiniais kaliniais

KAUNAS. — Prieš kurį laiką buvo pasikeista su SSSR politiniais kaliniais. Bet Sovietai dar dviejų kunigų ir apie 15 pasauliečių Lietuvai negrąžinę, kaip buvę susitarta. Jie motyvavę, kad negalį jų surasti.

Dabar vėl su Sovietais susitarta politiniais kaliniais pasikeisti. Lietuva atiduoda įžymesnius komunistus, nes nori po du gauti Sovietuose kalinamus kunigus arba pasauliečius. Pav., atiduodama Chodosaitė, Bojarskis, Mickevičius, Anduras, Jankunas ir kt.

MARTYNUI JANKUI 77 METAI AMŽIAUS

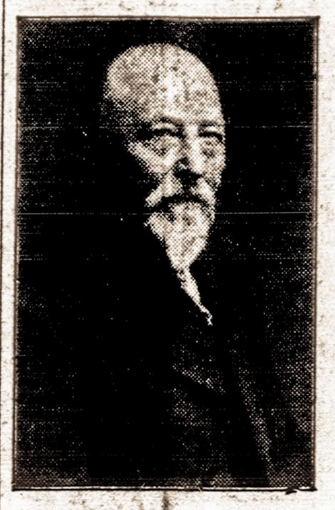

Martynas Jankus

KLAIPĖDA. — Mažosios Lietuvos patriarchas, didysis Lietuvos atgimimo dienų darbininkas Martynas Jankus šiomis dienomis minėjo savo amžiaus 77 metų sukaktuves. Šia proga jį aplankė Mažosios ir Didžiosios Lietuvos organizacijų atstovai pareikšti jam pagarbos ir palinkėti, kad dar ilgai dirbtų Lietuvos labui.

Martynas Jankus, jau žilas senelis, gyvena Bitėnuose ir, nežiurint gražaus amželio, vis dar gyvai tebesidomi lietuvių tautos gyvybiškaisiais reikalais.

IŠ KANSAS CITY Į NEWARKĄ PER 5 VALANDAS

NEWARK, N. J. — TWA oro linijos eksperimentinis lėktuvas, kuriame įtaisyta laboratorija skraidymams ir oro sąlygoms tirti, šiomis dienomis skrisdamas pusiau stratosferiniame oro sluoksny, apie 27,000 pėdų aukštumoje per 5 valandas atskrido iš Kansas City į Newark, N. J., 1,100 mylių kelionę. Lėktuvas skrisdamas retame oro sluoksnyje padarė vidutiniškai 223 mylias per valandą greitumą.

DIDELĖS AUDROS EUROPOJE

LONDON. — Įvairiose Europos dalyse šiomis dienomis siautė didelės audros. Tų audrų ištikti sugadinta ir sudaužyta keletas laivų, tarp jų du anglų keleiviniai laivai, kuriuose buvo 1,136 keleiviai. Audros metu, kitiems laivams gelbstint, visi keleiviai nuo prakiurusių laivų nukelti ir išgelbėti. Nuo vieno didelio laivo Doric nukelta 736 keleiviai. Didžiausia audra siautė Portugalijos pakraščiuose.

DU LIETUVIAI PABĖGO IŠ LENKŲ KALĖJIMO

VILNIUS. — Neseniai iš Bydgoščio sunkiųjų darbų kalėjimo pabėgo 12 politinių kalinių. Dabar lenkų radio skelbia, kad tarp pabėgusių yra du lietuviai: Vilniaus miesto gyventojas Petras Juodka ir buvęs I lenkų legiono pulko kapelmeisteris Sagaitis. Abu lietuviai buvo nuteisti ilgiems metams kalėjimo už politinį veikimą.

Lenkų laikraščiai skelbia, kad 8 iš pabėgusių kalinių pasisekė sugauti. Ar yra tame skaičiuje ir lietuviai, tuo tarpu žinių nėra.

UŽPUOLIKAS SUNKIAI SUŽEIDĖ SENATORIŲ HUEY LONG

BATON ROUGE, La.— Tik ką parvažiavusį atostogoms iš Washingtono senatorių Huey P. Long, Baton Rouge miestelyje užpuolė sąmokslininkas ir pribėgęs arti šovė į jį. Kulka sunkiai senatorių sužeidė. Senatoriaus asmens sargybinis kulkosvaidžiu šovė į užpuoliką ir jį vietoje užmušė. Senatorius dabar guli ligoninėje. Atrodo, kad jam bus padaryta operacija. Užmuštasis užpuolikas yra C. A. Weiss, Jr. iš Baton Rouge, La.

Senatorius Long yra vienas iš triukšmingiausių Amerikos politikų ir dėl to turi nemažai priešų.

Gydytojai sako, kad Long turi progos pasveikti.

NORI SUDEGINTI ŽUVUSIŲ AUDROJE VETERANŲ KUNUS

MIAMI, Fla. — Audrai praėjus, Floridos sveikatos departamentas ir Amerikos Raudonasis kryžius renka žuvusių audroje žmonių lavonus, iki šiol jau rasta 150 lavonų, bet apie 300 dar nerasta. Sveikatos departamento valdininkas patarė neatidėliojant sudeginti visus lavonus, bet prezidentas Rooseveltas, speciališku įsakymu tą uždraudė daryti, kol vyriausias gydytojas neduos savo sutikimą. Raudonasis kryžius sako, kad audroje žuvo nemažiau kaip 1,000 žmonių, bet dar truks keleta dienų, kol visi bus surasti. Be Key salose veteranų, dar suskaityta apie 70 žuvusių civilinių žmonių.

Sakoma, kad jeigu vietos meteorologijos biuras butų žmones laiku perspėjęs apie ateinančią audrą, tiek žmonių nebutų žuvę. Dabar valdžios inspektoriai daro tardymus ir tiria, kodėl metereologijos biuras to nepadarė.

Šiomis dienomis jau sudeginta 60 lavonų.

VOKIEČIAI IŠBANDĖ NAUJĄ MIRTIES LAIVĄ

KIEL, Vokietija. — Vokietijoje išbandytas naujos rušies karo laivas, kuris vadinamas "mirties laivu." Laivas labai mažas, bet labai greitas, gali iššauti tik porą torpedų ir paskandinti didžiausią karo laivą. Šis laivas vadinamas mirties laivu dėl to, kad jo įgula kartą išėjus į kovos liniją beveik visai neturi progos grįžti ar išlikti. Laivo įgulą sudarys savanoriai, kurie pasiryžę už faterlandą aukoti gyvybę.

Jeigu dabar nebus rastas taikingas budas Italijos Etiopijos ginčą išspręsti, karas neišvengiamas.

Kongreso dalyviai įdomavosi ir kalėjimais

KAUNAS. — Keli kongreso dalyviai kreipėsi į atitinkamas valdžios įstaigas, prašydami leisti jiems aplankyti Kauno kalėjimą. Prašymas buvo patenkintas ir suinteresuotieji kalėjimo inspektoriaus ir kalėjimo viršininko lydimi apžiurėjo Kauno kalėjimą.

PERORGANIZUOTA LIETUVOS VYRIAUSYBĖ; KABINETĄ SUADARĖ TUBELIS

PAKEISTI DU LIETUVOS MINISTERIAI

Vyriausybę ištiko krizė dėl ukininkų triukšmavimo ir žemės ukio produktų kainų žemumo

WASHINGTON, D. C. — Užsitęsusios pasaulinės ekonominės depresijos sunkenybių taurė nepralenkė ir Lietuvos: darbštus Lietuvos žemdirbiai sugeba pasigaminti įvairių ukiškų gėrybių daug daugiau, negu jiems patiems reikia, bet neturi progos savo sunkaus darbo vaisius parduoti prideramomis kainomis.

Rudens laikui atėjus, ukininkui tenka nusivilti: turi daug ko parduoti ir tikisi su gautais pinigais užsimokėti mokesčius, paskolos nuošimčius ir padaryti ukio pagerinimus, o tuo tarpu jo produktų mažai kas teperka ir tenka parduoti pusdykiai. Kad kainų žemumas paeina dėl rinkų užsidarymo svetur (ypač Vokietijos rinka) ir dėl mažos rinkos Lietuvoje, nes Lietuva neturi didelių miestų, ukininkas nėra linkęs tikėti.

O nusivylusį ukininką bet kam lengva suerzinti ir sukiršinti prieš Kauną, kaip miestą, ir net prieš krašto vyriausybę. Rugpjučio mėnesio gale panašaus pobudžio nuotykis, kaip laikraščiai praneša, ir buvęs įvykęs Kauno apylinkėse: policijai tekę daryti tvarką, kai suerzintas burys kaimiečių bandęs pastoti kelią kitiems, kurie vežė produktus į miestą.

Tai apgailėtinas apsireiškimas. Lietuvos vyriausybei, kuri energingai stengiasi surasti žemės ukio produktų pertekliui rinkas ir kuri ukininkams stengiasi padėti įvairiais budais, toks nuotykis turėtų buti laikomas neužtarnautas moralinis smugis.

Lietuvos vyriausybė, nors ir matydama kai kurių elementų kurstymo darbą, su visu rimtumu atsiliepia į ukininkijos pageidavimus. Vyriausybė persiorganizavo, kad su nauja energija galėtų kovoti žemės ukio negalavimus, kaip tai ir matyti iš Lietuvos Telegramų Agenturos telegramos, kurią čia ištisai paduodame:

"Kaunas, rugsėjo 6 d. Šiandien Prezidentas, Kabinetui atsistatydinus, pavedė naująjį sudaryti Tubeliui. Naujai sudaryto Kabinėto sudėtis liko ta pati, išskyrus Vidaus Reikalų ir Žemės Ukio ministerius, kuriuos pakeičia generolas Čaplikas ir Stasys Putvinskis. Naują kabinetą Prezidentas jau patvirtino. Tubelis Eltai padarytame pareiškime pabrėžė, kad vidaus ir užsienių politikoje kabinetas laikysis tos pačios linkmės. Kabinetui teksią ypatingai padirbėti pagrindiniams šalies įstatytams galutinai sutvarkyti, įvykdyti ir Tautos Atstovybei rinkti įstatymui parengti. Paliesdamas ukininkų reikalus, Tubelis pabrėžė, kad ukininkų vardu rašyti lapeliai ne ukininkų įkvėpti. Bet pačių ukininkų pageidavimuose yra nemaža sveikų minčių, kurias galimai reikia vykdyti. Dėl lito Tubelis pareiškė: pastovumas pinigo yra musų viso gyvenimo pastovumas, todėl lito vertė turi likti pastovi."

Lietuvos Pasiuntinybė.

TUBELIO KABINETAS ATSISTATYDINO

PARIS. — Havaso pranešimu, rugsėjo 6 d. atsistatydino Lietuvos ministerių pirmininko Juozo Tubelio 1934 metais sudarytoji vyriausybė. Generolas Čaplikas sudarė naują ministerių kabinetą.

Smulkmenų apie Tubelio rezignavimą nepaduota, bet spėliojama, kad Tubelio vyriausybės rezignavimas turi bendro su Suvalkijos ukininkų nerimavimu dėl produktų kainų žemumo.

Neseniai buvo pranešta, kad Kauno apylinkėje ukininkai neleido į Kauną įvežti maisto produktų ir dėl to net įvyko riaušės, kuriose užmuštas vienas policininkas ir sužeista keleta žmonių.

Nepatikrintomis žiniomis, buvęs ministerių pirmininkas Tubelis įeina į naujojo ministerių kabineto sąstatą.

KURIA VISO PASAULIO LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGĄ

KAUNAS. — Neseniai Kaune įvyko Lietuvos, USA, Latvijos ir kitų valstybių lietuvių studentų susirinkimas, kuriame nutarta tuojau pradėti rupintis kurti viso pasaulio lietuvių studentų sąjungą. Jau sudaryta komisija, kuri parengs sąjungos statuto projektą. Į komisiją įeina ir vienas USA lietuvis studentas. Projektas bus išsiuntinėtas visoms lietuvių studentų organizacijoms viso pasaulio kraštuose. Tos organizacijos padarys savo pastabas ir projektus grąžins į Kauną, kur iš pastabų bus padaryta pataisos ir galutinai paruoštas statutas.

SOVIETAI ITALAMS Į AFRIKĄ SIUNČIA MAISTO

PIRAEUS, Graikija. — Tuo tarpu, kai Sovietų Sąjungos spauda puola Italiją už veržimasi į Etiopiją, Sovietų komisarai parduoda Italijai maisto produktus ir žaliavą, kurią iš Odesos per Graikijos uostus ir Graikijos laivais, kurių įgulos daugiausia sudarytos iš rusų, gabenama į Afriką. Nei Italijos, nei Sovietų Sąjungos, nei Graikijos spauda apie šitokį reiškinį nieko nerašo. Kaip praneša užsienių korespondentai, tie Sovietų Sąjungos jurininkai faktinai dirba Italijai ir gauna apie 30 dolerių mėnesiui.

Amerikos darbo federacijos statistikos žiniomis, Jungtinėse Valstybėse dabar dar yra 11,000,000 bedarbių.

Panamoje vienas parlamento narys pavogė Jungtinių Valstybių ginklų. Apsiginklavęs neprisileidžia policijos.

MONTREALO DIENOS

MARIJA AUKŠTAITĖ

"Užvisbrangiausiam vyrui"

Šiandien lyja. Oras paniuręs. Paniuręs, nuliudęs, ašarotas, kaip musų nevieno širdis. Kartais, kai žemė verkia, tai ir dangus padeda. O kai moteris verkia, tai džentelmenai šypsosi.

Lygybė, lygybė... Damų dantyse ir cigaretės rado vietos. Ir kelnės džentelmeniškos nusitęsė grakščiomis blauzdelėmis... Ir cilinderiai prigijo madoj, neapsileisdami Marlenai Dietrich, bet išdykėlė — širdis neišsiverčia į vyrišką. Moteris ir su cigarete, ir su kelnėmis, ir su cilinderiu, lieka ta pati...

Kai vieną montrealietę pjovė vyras, o vėliau, bijodamas kartuvių, pats galą gavo, ir čia moteris išlaikė savo taktą. Ji nupirko jam gražiausių gėlių vainiką ir uždėjo parašą. "Užvisbrangiausiam vyrui."

Iš pajurio į tuščius namus

Kai grįšta žmogus iš atostogų su tuščia kišene, tai vargas, bet jeigu randa dar tuščius namus be baldų ir be drabužių, tai dar sunkiau. Taip atsitiko su vienu protestonų "kledžementu." Žmogus su šeimyna grįžęs iš pajurio, suplojo del naš. Visi namai apiplėšti. Auksas ir sidabrėlis išsinešdino. Drabužiais "nevidonai" apsirengė. O sofas ir kėdes vagys raiti išjojo. Tai nieko. Sako senutės protestonės. — Mes jam vėl viską sutaisysim.

Šeimų vėžys — neištikimybė

Neseniai Montreale įvyko šiurpi tragedija, įtariant žmoną neištikimybėj. Vienas ukrainietis, apie 40 metų amžiaus, įtarė savo žmoną turinčią meilužį. Jis rėmėsi tuo, kad ji, grįžus iš darbo, išvažiuodavo vėlai į miestąą ir grįšdavo tik rytą. Vyras, nepakęsdamas "prisiegos" trankymosi, sumanė užbaigti.

Jis išsigalando barzdai skusti peilį ir vieną gražią valandą puolė pjauti žmoną. Ši rėkė ir gynėsi. Vyras nedasikasė iki jos kaklo, tik supjaustė jai rankas ir krutinę. Tuo tarpu užėjo šią baisią sceną jos tėvas ir atgynė dukterį. Užpuolikas, išsigandęs, išbėgo ir, netekęs lygsvaros, nusiskandino St. Lawrence upėje.

Mirtis iš sužadėtinio rankų

Bercy gatvėje su sena motina gyveno viena suaugus mergina, 35 metų amžiaus. Ji turėjo sužadėtinį, gyvenantį St. Adams gatvėje. Jie buvo susižiedavę prieš keletą metų, bet sužadėtiniui neturint darbo, nei pinigų, jungtuvės buvo atidėliojamos. Sena merginos motina, bijodama perilgos draugystės, uždraudė savo dukrai susieidinėti su sužadėtiniu.

Mergina nuėjo į savo "sweetheart" namus, kur jis taip pat pas motiną gyveno ir ji, nieku nesivaržydama, išdėstė savo motinos planus. Ji buvo kiek nusiminus ir susirupinus, bet jos sužadėtinį tiek paveikė, kad jis, sugriebęs maktuką, suvarė penkioliką smugių į jos galvą. Mergina, visa kraujais paplukus, sugriuvo ant grindų ir vietoj mirė. Uužpuoliko motina stengėsi užbėgti baisiai scenai, bet įnirtęs sunus ir ją puolė. Kilus kliksmui, atbėgo policija, rado ir jį patį sugriuvusį ant grindų šalia savo aukos. Jis visas kruvinas verkė ir drebėjo šaukdamas:

"Ką aš padariau, ką aš padariau!?"

Kada gulėjo karste baisi kruvina auka, tuo pačiu metu užmušėjas, atsidurės už grotų, prašė giminių atnešti jam ražančių. Jis pareiškė:

"Ligi kartuvių aš noriu atgailoti."

Kuo turtingas Montrealas

Montrealas tikrai turtingas vaikais. Daugiausia prancuzai turi dideles šeimyňas. Dešimts, penkioliką, o kai kurios šeimos ir du tuzinus peržengia. Skurdesniuose kvartaluose užsikimšusios gatvės murzinais kudikiais. Kada tenka pakalbėti su didelių šeimų tėvais, jie štai ką sako:

— Darbų nėra. Truksta duonos. Iš to "relifo" sunku išgyventi, o maži vaikai mažiau suvartoja maisto ir už juos gaunama duoklė, kaip ir už didelius. Taigi, jeigu pribuna naujagimis, tai jis išmaitina du vyresnius. Todėl mes stengiamės kasmet į savo namus sulaukti naujo "svečio," kurio duoklė nė kiek nemažesnė už tėvo.

Per rugpjučio mėnesio karščius tik vienoj "Quintal bath" kasdien nuo 900 ligi 1000 vaikų atbėgdavo pasimaudyti. O vieną dieną suplaukė 1,100 išprakaitavusių "piliečių." O kur kitos maudyklės? Jų pilnas Montrealas ir visos buvo užsikimšusios. Montrealas "bagotas" vaikais. Prasidėjus mokslo sezonui, suplaukė į mokyklas įvairių tautų mišinys — 200,000 jaunuolių.

Lietuvių šeimos mažėja. Visi jaunavedžiai gyvena be vaikų. Vaikų vengia. Visą bėdą primeta krizei ir "beibė" lietuvių šeimose dabar retas "svečias." Net lietuvių mokyklos vieną komplektą šiemet valdžia uždarė dėl lietuviukų stokos.

Rudenio džiaugsmai

— Baigiasi maudynės. — Nuliudusiai kalba montrealietės. Ruduo šiaušiasi visu baisumu... Lietus purkščia. Žolės gelsta. Gėlės skubina paskutinius pumpurus išvystyti prieš tolstančią saulę... Parkuose muzikos tyla. Paukščių pulkai skrenda virš miesto, klykdami ir apsėda, kaip šarančiai vaitojančius medžius. Tai poilsis "pakeleivių..." Bet dėlto montrealiečiams liko dar vienas džiaugsmas.

Kai sekmadieniais lyja, uždari keliai į užmiestį, jie randa kitą pramogą — vasaros šešėlius. Jie išsiskleidžia glėbį pliažo nuotraukų ir "studijuoja" žmonų, sužadėtinių ir kumų "grožį." Jie išvadžioja pirštais visas dailiosios lyties linijas popieriuje ir džiaugiasi, juokiasi ligi ašarų. Neatsilieka ir nuo kritikos. Vienas džentelmenas rodo savo kaimynui:

— Žiurėk, žiurėk, tavo žmonos kiškos... Cha, cha...

— Duok pakajų. Ji negerai atsistojo...

Trumpos žinelės iš Amsterdamo padangės

Amsterdam, N. Y. — Ponia Vasiliauskienė ir ponia Gaska, kuriodvi buvo geros draugės ir sykiu turėjo operacijas kakluose, vadinamą "goiters," kurias atliko vietos gydytojas dr. A. Kinderis. Operacija atlikta sėkmingai, abi moterys sveiksta.

Juozas Daučiunas, kuris turėjo biznį kartu su kitu, dabar jau atidarė biznį atskirai vienas sau 271½ Main St. Vieta puikiai atrodo, linkime geros kloties.

Kazimieras Rešis neseniai padidino savo aludę šokiams ir pasėdėjimui vieta, kurioje buna muzikališkas šeštadienis, atrodo, kad gerai sekasi, nes truksta vietos prie stalų.

Kai pasitaiko važiuoti pas Amsterdamą, verta pasimatyti su J. Kubilium, kuris turi gazolino stotį ir taiso automobilius netoli Liberty St. Pas jį ne tik gazolino galima gauti, bet ir "pilną galvą," nes jis daug žino ir daug patyręs, senas Amerikos gyventojas ir daug žmonių pažįsta, malonus ir geras tautietis.

Amsterdame šiuo kartu truputį geriau eina darbai. Tai teko patirti iš musų gerų rėmėjų ir pritarėjų Vienybei. Nauji skaitytojai — Aleksandras Stanionis, A. Liužinas ir A. Kastravickas.

Pereitą sekmadienį turėjo savo pikniką Vilniui Vaduoti Sąjunga sykiu su ukrainiečiais. Piknikas buvo gana linksmas, bet apie jį patys Amsterdamo korespondentai turėtų daugiau parašyti.

Lietuvių Klubas, kuris turi savo vietą Liberty St., prašo Vienybės nemaišyti jų vardo su Lietuvių Piliečių Klubu, nes tai yra atskira draugija. Lietuvių Klubas labai geroje santaikoje su Vienybės laikraščiu.

Svetimas.

Sveiksta Domininkas Barunas

Philadelphia, Pa. — Prieš kurį laiką buvo susirgęs čia visiems gerai žinomas Domininkas Barunas. Liga buvo gana rimta — turėjo buti pasiųstas net į ligoninę. Bet dabar, kaip girdėjau, šeštadienį, rugpjučio 31 d. sugrįžo jau namo. Pavojus perėjo... Ir, tikimės, Viešpats jį dar ilgai tarp musų čia laikys, nes jis yra labai užsitarnavęs veikėjas, lietuvybės pionierius Philadelphijoje. Labai seniai čia gyvena ir kiek jis yra pasidarbavęs lietuviškoj tautinėj, kaip ir tikybinėj dirvoje, tai ir į jaučio odą nesurašytum... Tai tegu dar gyvena ilgiausius metelius!

Pranešėjas.

— Kumute, žiurėk, Cibulių Rožė visai be... Ji "kolieka," matai, širdele, gerai Pundulienė sakė... Jos ir kojos. Ji aną dieną bažnyčioj man pakuždėjo. O, matai, tiesa.

— Neteisybė! Aš liudininkas, — užkerta Rožės sužadėtinis. — Aš ją visą laiką vandeny nardžiau!

— Vaikai, vaikai, bijokit Dievo — aimanuoja senutė, taisydama krosnį. — Neplakit liežuviais nekaltų dušių. Mėskit tais pusplikes "palaidunkas" į šventą ugnelę. Nei gėdos, nei nieko... Dievo bausmė arti... Mikaldos pranašystė pildosi...

VAŽIUOJAM!

Įspūdžiai iš Vienybės pikniko Philadelphijoje

Baltimore, Md. — Vieną gražų vakarą skaitau Vienybėj korespondenciją apie busimą Vienybės pikniką Philadelphijoj ir manau sau, kad butų gerai ir man dalyvauti tame Vienybės piknike. Ten bus daug pažįstamų kaip iš Philadelphijos, taip ir iš Brooklyno, pasimatysim, pasikalbėsim apie bendrus gyvenimo reikalus ir taip besvajodamas nusitariau važiuoti. Ir tuoj, pasišaukęs savo žmoną, sakau: žinai, ką aš sumaniau? Tai ką — klausia žmona manęs. Sakau, važiuokim ateinantį sekmadienį į Philadelphiją, į Vienybės pikniką. Ten bus daug jau seniai matytų pažįstamų, bus gera proga pasimatyti. Atsakymas nepalankus. Tolimas kelias, pavargsiu, nevažiuosiu. Jeigu tu nevažiuosi, tai aš rasiu kas su manim važiuos, gąsdinu saviškę. Atsakymas tas pats. Jeigu tu nori, tai važiuok, aš nevažiuosiu. Po tokio, nors ir nelabai draugiško pasikalbėjimo su žmona, aš nuo savo sumanymo važiuoti neatsisakiau ir nusprendžiau ieškoti tokių, kurie mano sumanymui pritars ir sutiks važiuoti į Vienybės pikniką, į Philadelphiją ir nė kiek neapsirikau. Pirmiausia parašiau laišką p. A. Garliauskui ir prašiau nurodyti kelią, kuriuo butų galima pasiekti Vienybės pikniką, nesiekus Philadelphijos ir kol laiškas su kelrodžiu nuo p. Garliausko pasiekė mane, aš jau turėjau dvyliką "dušių," kurios sutiko važiuoti. Tada ir mano užsispyrėlę žmonelę apėmė pavydas. Jau ir ji nori važiuoti. Gerai, važiuokim, bus smagiau, su pasitenkinimu atsakiau. Sulaukęs sekmadienio ryto, pusiau septintos valandos prie lietuvių tautinio namo jau stovėjo trys pilni vežimai, pasirengę važiuoti į seniausio lietuvių laikraščio Vienybės pikniką. Visų veidai linksmi su aiškiu pasiryžimu laimingai pasiekti Vienybės pikniką, tos Vienybės, kuri po šešių mėnesių minės savo auksinį jubiliejų. Važiuoja šie tautiečiai Vienybės rėmėjai: P. P. Jaras su žmona, V. Jaras, Jr., su žmona, B. Rimas su žmona ir sunum, J. Ščiuka su žmona, Jl. Rastenienė, J. Žigas, Ad. Bučienė, ir S. Padzukienė. Važiuojame. Arkliukai neblogi, gali bėgti iki penkiasdešimties mylių per valandą. Kelias kaip diržas, tik lenda po ratais, oras gražus, įspudis geras, visų nuotaika pakilus, visi linksmai šnekučiuojasi, kaip kada pasigirsta ir dainelė: "Važiuojam dieną, važiuojam naktį, kol privažiuosim Vienybės pikniką." Taip linksmai pavažiavę 50 mylių, sustojome, pasigirdėme žirgus, na ir, žinoma, patys save taip pat nepamiršome. Kiek pailsėję, sėdome į vežimus ir nepajutome, kaip privažiavome Vienybės piknifą. Truputį po vienuoliktos valandos jau mes taisėme stalus po gražiai šakotu medžiu. Sustatę stalus į eilę, nuėjome atsinešti bačkutės, iš kurios bėganti "Dievo dovana" pavilgys ištroškusią burnelę, o tuo tarpu moterėlės, imdamos iš krepšių, sudėjo ant stalų keptus vištukus, antukus ir kitokius gardumynus. Pavalgę pietų, pradėjome teirautis, kada prasidės Vienybės piknikas, nes, mat, tuo laiku dar labai mažai žmonių buvo. P. Garliauskas mus ramino ir prašė palaukti dar valandėlę ir kad mes nusistebėsime, kiek publikos privažiuos. Na ir nesumelavo. Apie trečią valandą po pietų publikos tiek privažiavo, kad baltimoriečių akimis žiurint, atrodė lyg perdaug, nes, mat, Baltimorėj mes tiek daug publikos piknikuose nematom. Vos tik spėjome susipažinti ir pasikeisti komplimentais su philadelphiečiais p. p. Griniais, Garliauskais, Jankauskais ir kitais tautiečiais, kaip atvyko 3 dideli autobusai brooklyniečių su apylinkės vienybiečiais. Ir vėl prasidėjo nauji susipažinimai ir vaišės. Čia p. Tysliava, čia p. Kruzė, čia pp. Baniuliai, čia p. X. Strumskis ir daug kitų tautiečių, kuriem teko nuoširdžiai paspausti dešinė ir draugiškai pasikalbėti. Tiesa, p. Strumskis buvo kiek šaltesnis link baltimoriečių, dėl to kiti vienybiečiai buvo labai nuoširdus ir draugiški. Teko sutikti daug moterėlių, kurios, sužinojusios, kad mes iš Baltimorės, tuoj ėmė teirautis apie rašytoją p. J. Šliburį ir klausinėti, ar kartais jo nėra šiame Vienybės piknike, prisimindamos tą garsiąją "Puslę" ir kitus moteris liečiančius vaizdus. Tai buvo aiškus moterų nepasitenkinimas p. Šliburio piešiamais vaizdais. Taip draugiškai besišnekučiuojant su vienybiečiais, nė nepajutom, kaip atėjo septinta valanda. Laikas važiuoti atgal į Baltimorę. Paleidę baltimoriečių vardu kelis pasveikinimo šukius naujai išrinktai Miss Vienybė 1935 ir atsisveikinę su vienybiečiais, patraukėme Baltimorės link ir vienuoliktą valandą, prispaudęs nuvargusią galvą prie minkštos pagalvės, saldžiai užmigau. Užmigęs sapnavau apie įgytus įspudžius Vienybės piknike.

Nors baltimoriečių dalyvių Vienybės piknike buvo tik 13, bet nieko blogo neatsitiko ir kelionė buvo laiminga. Pagaliau turime tarti nuoširdų ačiu p. A. Garliauskui, suteikusiam mums gerą kelrodį, kuris be klaidžiojimo įvedė mus laimingai į Vienybės pikniką.

P. P. Jaras.

VIEŠA PADĖKA

Rochester, N. Y. — Aš, Juozas Saunoras, dėkoju savo draugams, lankiusiems tada, kai buvau ligoninėje net per ištisus 18 mėnesių. Draugai mane suramindavo, suteikdami dovanų — laikraščių ir knygų. Dėkoju daktarui Koscianskiui, kuris mane prižiurėjo ir dabar dar prižiuri.

Aš patariu savo draugams, susirgusiems, kreiptis į daktarą Koscianską. Jus gausite teisingą patarnavimą.

Dėkoju Jovaišai, Bartašiams ir mano draugijos nariams, kurie suteikė gerą patarnavimą. Patariu visiems savo draugams priklausyti kokioms nors draugijoms, nes draugija susirgusiam ypač reikalinga. Aš, neturėdamas čia giminių, be draugijos bučiau buvęs visų pamirštas. Be to, dėkoju klebonui, kuris taip pat mane dažnai lankė. Dėkoju Juozui Maciejunui ir jo žmonai. Jie mane dažnai lankydavo ir suteikdavo dovanų. Tai, tiesą pasakius, geriausi biznieriai iš visų Rochesterio lietuvių.

Dabar aš esu Monroe County Home. Čia butų gerai, tik dėl manęs valgis persilpnas. Mes čia septyni lietuviai. Gauname lietuviškų knygų, taip pat gauname ir Vienybę du sykiu per savaitę.

Dar kartą visiems ačiu.

J. Saunoras.

IR MIRUSIEMS RAMYBĖS NEDUODA

Cliffside, N. J. — Rugpjučio 28 d. Laisvėj G. S. (reikėjo visą pavardę pasirašyti, nes vis tiek žinomas, kas per paukštis) daro išmėtinėjimus mirusiam velioniui J. Karsokui, kad jis buvo didelis komunistų priešas. Koks čia blogumas? Juk kiekvieno ištikimo lietuvio pareiga savo reikalus ginti, lietuviams tik lietuvių reikalai privalo rupėti. Argi visi motinos vaikai buna vienodi, vieni ją gerbia, kiti virsta išsigimėliais, išsižada savo tikros motinos ir ją visokiais budais niekina. Tas pats yra ir su komunistais. Jie yra tos pačios motinos Lietuvos vaikai, bet jie yra tie vaikai, kurie niekina savo tikrąją motiną Lietuvą ir tuos, kurie yra tikri jos vaikai. Visai nestebėtina, nes tai jų pareiga.

Čia pasirodo G. S. "darbininkiška" kultura, kai bandoma jau ir mirusiems neduoti ramybės. Yra bailio darbas, nes mirusį asmenį galima visaip šmeižti — jis jau nieko neatsakys.

Nors pats G. S. vadinasi save dideliu "darbininku," bet kiek mums yra žinomas, ką kalba praktikuoti nenori, bet priešingai, vietoj ėjęs į darbą, pats samdo darbininkus, nes užlaiko "barbernę" ir nėra mažiausios abejonės, kad jis stengiasi darbininką išnaudoti už mažiausią atlyginimą. Yra labai teisingas pasakymas — "daryk ką sakau, bet nedaryk tai, ką aš darau."

Čia yra dar ir kitas biznierius, kuris taip pat visa gerkle rėkia ėsąs "darbininkas" ir visus vietos komunistėlius, lyg avelės, į savo smuklę viliоja. Gal jis save taip afišuoja tik dėl biznio išskaičiavimu, bet jam tas visai nepavydėtina. Gal ir susilauksime kada nors, kad tie du "darbininkai" pasidarys Rockefeleriais! Anot G. S. pasakymo, kad — "velionis J. Karsokas Rockefeleriu netapo," bet jis turbut tikisi "tapti"?

X. Y. Z.

LIETUVIAI PASTATĖ BAŽNYČIĄ

Rochester, N. Y. — Rochesterio lietuviai apturėjo daug džiaugsmo, nes užbaigė statyti bažnyčią, kuri šiomis dienomis pašventinta su didelėmis apeigomis. Buvo daug kunigų ir net du vyskupai. Vienas sakė pamokslą. Labai daug žmonių buvo prisirinkę. Aš net nesitikėjau pamatyti naujos bažnyčios. Tai garbė Rochesterio lietuviams, kad tokiais sunkiais laikais pasistatė tokią gražią bažnyčią. Garbė klebonui ir komitetui už tokį jų sunkų, bet sėkmingai atliktą darbą.

Rochesterio lietuviai turėjo labai gražų pikniką. Žmonių buvo daug. Aš manau, kad turėjo gražaus pelno, nes buvo graži diena. Buvo didelė programa — kalbos, dainos ir muzika.

Pas mus darbai truputį geriau eina. Geriau, negu pereitais metais. **J. Saunoras.**

GIRDĖTI DALYKĖLIAI

Philadelphia, Pa. — Tarp philadelphiečių paskiausiu laiku pasklido žinia, kad vyskupas Teofilius Matulionis žada gruodžio mėnesį apleisti Ameriką, norėdamas grįžti į Lietuvą. Dėl to, jo gerbėjai čia subruzdo agituoti, kad jo pagarbai (ir jo naudai) čia butų suruošta išleistuvių vakarienė, ar bent koks nors kitas gražus, tinkamas vakaras. Iš vietinių kunigų, kaip girdėjau, tam sumanymui pritaria jau kunigas Ignas Zimblys, Švento Jurgio parapijos klebonas tarp richmondiečių. Spėja, kad jei tos išleistuvės bus Richmondo pusėje, tai Lietuvių Muzikos Namo valdyba žada dykai suteikti savo salę **Pranešėjas.**

MAISTINGIAUSIA IR SVEIKIAUSIA

LIETUVIŠKA DUONA

taipgi pyragai, pyragaičiai, tortai, kėksai ir įvairios rušies gardumynai gaminami, parduodami musų pačių krautuvėje ir pristatomi į namus visose vietose

PUIKIAI ĮRENGTA MECHANIŠKA KEPYKLA

ANDRIUS ZIUGZDA

182-186 VAN BUREN STREET, NEWARK, N. J.

JUOZAS KAVALIAUSKAS

Laisniuotas Graborius

Užtikrinu, kad mano patarnaviams bus atatikamiausias ir už prieinamą kainą. Nuliudimo valandoje, prašau kreiptis prie manęs.

1439 SOUTH 2nd STREET
Philadelphia, Pa.

Pennsylvania ir New Jersey Valstijose

Telefonai: Dewey 5136
Keystone — Main 9669

A. ŠAPOKA

KURIA KALBA BUVO KALBAMA IR RAŠOMA SENOVĖS LIETUVOJE?

Klausti, kuria kalba kalbėjo senovės lietuviai, žinoma, nėra prasmės. Aiškus dalykas, kad kadaise jie apie kurią svetimą kalbą nebuvo gal nė girdėję ir kalbėjo, žinoma, tik savąja lietuvių kalba. Ta kalba, be abejonės, nebuvo tokia, kaip kad dabar, nes kiekviena kalba nuolat kinta. Kokia ji buvo, pav., karaliaus Mindaugo laikais, mes, deja, nežinome, nes iš tų laikų nėra likę jokio lietuviško rašto. Bet ta senovės musų kalba, žinoma, nebuvo labai kitokia. Jeigu iš XVI amž. užsilikusių raštų lietuvių kalba yra labai artima dabartinei, tai nebuvo ji labai tolima ir kiek seniau, dar prieš trejetą šimtų metų.

Svetimomis kalbomis kalbant lietuviai išgirdo kariaudami su savo kaimynais. Tai buvo slavų tautos, kurias vėliau pradėjo vadinti surais. Dar XI amžiuje mes matome lietuvių burius žygiuojant į gana tolimus musų kraštus. Rusų giminės, savo ruožtu, neretai taip pat puldavo lietuvius, nors vis dėlto rečiau negu lietuviai rusus. Ano meto pasauly buvo du prekybos bei turtų centrai: pietuose Bizantijos imperija, kuri tada dar buvo vadinama Graikija, ir šiaurėje — Baltijos jura. Čia nuo XII amž., o ypač XIII ir XIV amž., beveik visą prekybą turėjo savo rankose Vokiečių miestų sąjunga, žinoma Hanzos vardu. Tarp šių dviejų prekybos klestėjimo centrų, t. y. tarp Baltijos ir Juodųjų bei Vidužemio jurų, kelias ėjo per Rusiją, jos upėmis. Šitą kelią ir išaugusius prie jo turtingus miestus lietuviai daugiausia ir puldinėjo, nes ten buvo galima daugiausia pasigrobti aukso, sidabro ir kitokių brangenybių. Ištisi kraštai patekdavo į lietuvių valdžią. Jau XIII amžiuje mes matome lietuvius, valdančius didelius rusiškų žemių plotus, o XIV amž. lietuviai savo valdžią išplečia ligi Maskvos ir ligi pat Juodųjų jurų. Tuo budu žymi Lietuvos gyventojų dalis buvo rusai arba jiems gimininga baltgudžiai. Ano meto Lietuva tebebuvo pagoniška ir Europos kulturos laimėjimų dar labai maža buvo tepasisavinusi. Nebuvo ji pasisavinusi nė rašto. Tuo tarpu jos nukariautos rusiškos žemės buvo jau krikščioniškos ir turėjo savo raštą, bet rašė ne savąja, o savotiška tikybinių knygų, arba bažnytine, kalba. Toji kalba buvo vartojama ne tik rusų kraštuose, bet ir Bulgarijoj, ir Serbijoj, ir Moldavijoj, ir kituose slaviškuose kraštuose. Minėtoji bažnytinių knygų kalba slavų kraštuose liko nė kiek nepasikeitusi ištisus amžius, nes dvasininkai, bijodami iškraipyti senąsias savo bažnyčios tikėjimo tiesas, saugojo kiekvieną posakį, kiekvieną žodį. Kas kita kalba, vartojama gyvenimo reikalams — įstatymų, sutarčių, aktų ir kt. Čia jos niekas nevaržė, todėl, šnekamosios kalbos veikiama, ji kiekviename krašte buvo kitokia. Kaip žinome, rusiškos žemės nuo XIV amžiaus sudarė dvi grupes. Vienos koncentravosi apie Maskvą, o kitos buvo prijungtos prie Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės. Abiejose rusiškų kraštų dalyse rašto kalba buvo išaugusi iš tos pačios bažnytinių knygų kalbos, bet abiejose dalyse ji buvo nevienokia. Vienaip buvo rašoma Maskvoj, kitaip Lietuvos kunigaikštystėj. Rusišką kalbą, Lietuvoj vartojamą, Maskvos rusai kartais vadindavo "lietuviška."

Lietuviai, nukariaudami rusiškus kraštus, jų vidaus tvarkos neliesdavo. Nukariauti kraštai, kaip sakoma, naudojosi plačia kulturine autonomija. Išliko ten nepaliestas ir rusų vartojamas raštas. Dar daugiau: kad, kaip minėta, savo rašto lietuviai tuo tarpu dar neturėjo, tai, reikalui esant, tą pačią raštų kalbą ėmė patys vartoti. Ji ilgainiui pasidarė valstybine Lietuvos kalba, kuria buvo rašomi visi raštai tiek vidaus, tiek užsienio reikalams, jei pastarieji reikalai liesdavo slavų kraštus. Turint reikalų su Vakarų Europa, t. y. su katalikiškais kraštais, buvo vartojama lotynų kalba. Vėliau diplomatiniai raštai vokiečių kraštams buvo rašomi ir vokiškai. Lotynų kalba anuo metu nebekalbėjo nė viena tauta; taip pat ir minėtoji slaviška, Lietuvoj vartojama, raštų kalba nebuvo jokios tautos kalba. Nei Maskvos, nei Kijevo, nei kitų rusiškų žemių rusai tokia kalba nekalbėjo, tai ji nebuvo iš tikrųjų nei rusiška, nei ukrainietiška, nei baltgudiška. Šioji raštų kalba yra turėjusi net lietuvių šnekamosios kalbos įtakos (pav., žodžiai: kumpis, paltis, klėtis ir kt.).

Jogailos ir Vytauto laikais, priėmus krikščionių tikėjimą, pradėjo skverbtis dar lotynų ir lenkų kalbos. Lotynų kalba, kaip ir anksčiau, dabar vartojama raštuose, rašomuose katalikiškiems Vakarų Europos kraštams; be to, krašto viduje vartojama bažnyčios reikalams. Bažnyčia savo vidaus reikalams lotynų kalbą vartojo labai ilgai. Nežiurint visiško dvasininkų, ypač aukštųjų dvasininkų, aplenkėjimo. Vilniaus kapitula, pav., savo protokoluose lotynų kalbą pakeičia lenkiška tik XVIII amž. baigiantis, t. y. beveik šimtą metų vėliau, kaip slaviška valstybinė kalba buvo pakeista lenkiška (1697 m.) Kai atsiranda pirmosios mokyklos, kaip visur ano meto pasauly, taip ir Lietuvoje, jos yra lotyniškos. Lotyniškos buvo visos žemesniosios mokyklos, kurios buvo steigiamos prie katedrų ir kai kurių Vilniaus bažnyčių, lotyniška buvo pirmoji jėzuitų įkurta gimnazija, vadinama kolegija, lotyniška buvo taip pat ir akademija. Tik XVII-XVIII amž. pradedama mokyti ir lenkiškai, o pradžios mokyklose ir lietuviškai.

(Bus daugiau)

"POŽEMIO POLICIJA" VIENOJE

Austrijos sostinėje Vienoje sudaryta speciali miesto kanalizacijos sistemos policijos apsauga. Ši policija suorganizuota iš rinktinių dalių ir vadinasi "požemio policija" — (kanalpolizei). Ji aprupinta specialiais prietaisais ir prožektoriais. Reikalas sudaryti tokios rušies policiją išsauktas butinu kasdien tikrinimu gana sudėtingos sistemos kanalizacijos tinklo, kuris Vienoje sudaro 2807 kilometrus. Šios "požemio policijos" užduotimi yra ne tiek kova su kriminaliniu gaivalu, kiek priežiura ir apsauga atskirų rajonų kanalizacinio tinklo ties svarbiais valdžios ir visuomenės pastatais.

Ižose

Šeštadienis. Penkios minutės iki dviejų ir mes sėdome į automobilių. Važiuosime. Na ir važiavome. Važiavome į didžiąją Vienybės puotą Philadelphijoje.

Ten bus daugybė žmonių iš visur. Visi gražiai pasipuošę ir linksmi. Pasimatymai. Naujos pažintys, kalbos, dainos, užimas.

Dabar važiuojant man rupi žiurėt į gražias apylinkes, ukius, girias, laukus, upes. Bet važiuojant į rytus nuo Baltimorės vaizdai nepoetiški, nežavėjanti.

Kelias. Važiuojame į kalną ir vėl leidžiamės į pakalnę. Kelias išsiraitęs vingių vingiais, kaip ilgiausia gyvatė. Taip ir taip iki pat Suskveana upės. Tiltas gražus. Didinga, plati upė išsitiesusi per kalnus, krantus ir klonius. Vanduo lygus, kai stiklas ir jo paviršių glosto saulės spinduliai. Buriniai laiveliai. Žuvėdros. Čia jų didžiausi buriai. Jos čia plaukioja ir skraido. Jų sparnai ilgi, kai dalgiai.

Supliuško ratas. Musų šoferis ponas Grinius tingiai ieško geležgalių iškelt ašį ir pakeist ratą. Apylinkė čia lygi, ir duzgia kokia tai dirbtuvė. Ateina jaunas vyrukas ir imasi darbo, kad nuimt supliuškusį ratą ir uždėt naują.

— Nesiterliokite — tarė ponia Griniuvienė. — Tegu jis dirba.

Šilta. Prakaitas jam per veidą bėga. Ponas Grinius atidarė inžiną. Jis įkaitęs. Užspjovė. Seilė čyrkšt, kaip ant proso.

— Karštas — tarė.

— Ištikro, tai karštas — pasakiau aš. — Ar negali užsidegt?

— Ne — atsakė.

Sutaisė. Suvaržė šriubus.

— Kiek? — paklausiau.

— Kiek duosi — tiek užteks — atsakė.

Padėjau ant delno pusdolerį. Vyrukas pažiurėjo į mane su šypsa ir tarė:

— Ačiu!

Važiuojant mano dukrytė nori sėdėt prie lango ir žiurėt į apylinkes. Bet motina ją pasivedė toliau ir pakuždėjo į ausį:

— Tu, mažute, sėsk į vidurį. Jei kartais kokia nelaimė — mažiau teužgaus.

Vėl sėdome ir vėl pleškame. Deleware valstybės kelias gražus. Jis dvišakas. Dešine puse važiuojama į ten, viduryje žolė ir medeliai, o kita puse eilės automobilių pleška atgal.

— Tai, broluži, kelias! — pasakiau.

— Puikus — pridėjo jis.

Dabar užpakalyje patriubino kitas automobilius. Reiškia nori pralenkt. Ponas Grinius, tik spust ir musų automobilius šovė, kai ugnies pagavęs.

— Tas automobilius toli pasiliko — tarė ponia Griniuvienė.

Tik pliaukšt! Sprogo ratlankis ir musų automobilius žėrė į kairę pusę. Šoferis visa jėga suko vairą į dešinę. Ir atlaikė, kad ratas žolę nepagriebtų. Dabar žmogaus protas perlėtai veikia, kad suspėt sekt, kas dedasi. Tas pasiutęs geležinis žvėris ištruko iš žmogaus kontrolės ir neša į Giltinės nasrus. Giltinė su baisiu dalgiu šmėkšt priešais akis. Mes surakinti ir ištrukt negalime.

Tik žir! Džingt! Skimbt, skimbt stiklai! Tirirai ratai viršuje galvos. Ir viskas sustojo.

— Po paralių! — manau sau. — Toks baisus aksidentas ir aš gyvas sveikas.

Barkšt, barkšt geležys ant manęs. Ima baimė, kad šoferis su visu sunkumu ir tarpe su smailiu stiklu gali krist ant manęs ir persmeigt.

— Kęsk, mažyte! — tarė žmona. — Vis kas nors mus išgelbės.

— Ačiu Dievui ir jos gyvos.

Tą pačią minutę jau žmonės verčia automobilių. Daro, plėšia duris, bet jos remiasi į žemę. Pradarė.

— Lysk lauk! — tarė senyvas žmogus.

Slinkt ir jau aš stoviu lauke. Paskui mane išlindo ir ponas Grinius. Jo kraujas bėga per antakį. Galva visa smaluota. Smala drimba ant akių. Kad tai dabar butų pukų...

Amerikos žmonės besą begalo puikus! Jie taip nuoširdžiai gelbsti nelaimėje. Šimtas rankų aplink automobilių. Keliame, kad išgelbėt prislėgtas moteris. Jos guli suriestos ir prispaustos. Pasidarė tarpas ir iššoko mano dukrytė.

— Gelbėkit mano mamą! — tarė ji angliškai.

Atsikėlė ir motina.

— Kaip tau?

— Petį, petį, petį! — tarė persikreipusi.

Žmonės automobilių laiko pakėlę, o ponia Griniuvienė nesijudina. Aš paėmiau už pažastų ir ištraukiau.

— Eikim į pavėsį — pasakiau. — Čia baisiai kaitina saulė.

Ji nesijudina ir tyli.

— Eik, gauk vandens — tarė. — Aš noriu galvą nusiplaut.

Du vyrai paėmė ponią Griniuvienę, neša į automobilių, vežt į ligoninę. O aš einu gaut vandens. Kiekgi dabar laiko? Išsiėmiau laikrodį. Jis eina ir rodo penkioliką minučių iki penkių.

Grįžau su vandeniu. Grinių nėra. Ižos. Kruva storų, aštrių stiklų. Bala smalos. Latakai kraujo. Ištaškytos tomeitės, griušės, bananai. Kepti karveliai. Viskas ižose. Automobilius. Jis dabar nepanašus į vežimą. Jis dabar panašus į pasiutusį velnią. Jo aštrus, baisus ragai atsikišę į visas puses.

Čiupt už kaktos. Guzas, kaip kiaušinis. Ačiu Dievui! Galėjo but baisiau. Galėjo stiklai akis iškirst. Galėjo vidurius persmeigt. Iš musų visų galėjo likt kunų gabalai ir kraujo bala. Dabar, ačiu Dievui, mes vėl du likome pasaulyje. Kai aš gimiau pirmą sykį, tai aš nesakiau ačiu Dievui už tai, kad Jis man davė tokios puikios progos matyt Jo sutvertą didingą ir puikų pasaulį. Dabar aš sakau ačiu Dievui! Ir po šito man pasaulis daug brangesnis.

Stoviu. Stovi mano žmona. Jos veide aš matau skausmą; ji kenčia. Dukrytė.

— Ar tave, mažute, užgavo?

— Turiu kiaušinį ant pakaušio.

— O tu?

— Petį! — atsakė žmona.

— Skauda?

— Labai! — tarė. — Negaliu pasijudint.

Čia stovi ir kelių policistas.

— Jus laimingi — jis pasakė. — Kur norėsite, kad aš jus pristatyčiau? Gal į ligoninę?

— Kaip tu? — tariau žmonai. — Neperlaužtas kaulas?

— Neatrodo.

— Jei tamsta gali — pristatyk mus į autobusų stotį.

— Gerai — tarė. — Sėskite.

Mergaitė greit įlipo į automobilių, o žmona pukši. Ji labai sutrenkta. Vėl mes važiuojame. Vilmingtonas. Stotis. Žmona ir nepajėgia išlipt iš automobilio. Šiaip taip išlipo.

Sėdome į autobusą ir pleškame namo. Sutrenkė važiuojant nuo kranto ir žmona sudejavo. Mergaitė nori prajuokint motiną. Aš žiuriu į apylinkes. Autobusas pleška.

Namie.

Sustingome. Skauda. Visi jaučiamės, lyg sudaužyti. Žinia, kaip žaibas pateko pas kaimynus. Lankytojų pilnas namas. Pasakojame apie pergyventą nelaimę ir džiaugiamės, kad gyvi išlikome.

Jau vėlu. Likome vieni. Gydomės ir einame gult.

Jonas Šliburis.

ŠIMTAS METŲ, KAI IŠKASTAS PIRMASIS ŽIBALO ŠULINYS

Žibalas, kuris prieš elektros suspindėjimą vaidino ypač svarbią rolę, buvo žinomas ir vartojamas nuo labai senų laikų. Bet anų, senųjų laikų, žibalo vartojimas buvo labai siauras, nes žibalas buvo laikomas prabangos dalykas. Vienintelė žibalinga vieta anuo metu tebuvo žinoma Kaukazas, kuriame netoli Baku miesto buvo keletas žibalo šaltinių. Šiemet sueina lygiai šimtas metų kaip buvo iškastas pirmas žibalo šulinys prie Baku. Tai įvyko 1835 m. ir nuo to laiko imta vis daugiau traukti iš žemės šis degalas, užėmęs savo laiku dirbtinos šviesos pasaulyje svarbiausią vietą.

Kiek vėliau naftos, iš kurios valymo keliu gaunamas žibalas, buvo atrasta ir Amerikoje. Tuo pasinaudojo sumanus amerikietis Rockefeleris, supirko šias turtingas žibalo versmėmis žemes ir užvedė žibalo pramonę, padariusią Rockefelerį turtingiausiu pasaulio žmogumi, multimilijardieriu.

Amerikoje naftos versmės buvo atrastos visiškai netikėtai, nei jų ieškant, nei manant apie jų ieškojimą. Farmeris Džekas ant gražios Oil Creek upės kranto įsigijo už mažus pinigus nedidelę farmą. Susistatė trobesius, susipirko inventorių, o kad vis dar neturėjo laiko, tai šulinio nekasė, bet apsiėjo upės vandeniu. Tik jau visai sutvarkęs savo farmą, netoli minėtos upės išsikasė šulinį. Ir koks buvo jo nustebimas, paskui džiaugsmas, kai vietoje vandens jo šulinys papludo žibalu. Jis kasė, daugino šulinių skaičių, o kad viskas puikiai sekėsi, tai paprastas farmeris Džek virto turtūoliu.

Didžiausias žibalo naftos šaltinis išsiveržė Amerikoje 1862 m. Vienas neturtingas žmogelis Shaw, norėdamas rasti žibalo, kasė šulinį; bet jam nepasisekė. Nuliudęs ir nusiminęs žmogus dirbęs. Tik štai vieną dieną pasigirdo didis užesys: nafta prasiveržė ir triukšmingai čiurškė aukštyn. Vargšas Shaw liko turtingu žmogumi...

Praėjus trims dešimtims metų, ėmus kasimo keliu ieško ti žibalo, žmonės labai nusiminė, nes buvo pasirodę, lyg Pennsylvanijoje žibalo versmės baigiasi. Bet ši baimė, pasirodė, be pagrindo, nes žibalo pramonė kad ir kažin kaip plačiai išplėsta — apdirbimui medžiagos netruko ir netruksta.

Žinoma, sunku pasakyti, kiek ko žemėje yra, taip pat ir žibalo, bet kad musų laikais daugumoje žibalas pavaduojamas elektros, spirito ir t. t., tai manoma, kad vis tik jo dar ilgam užteks. Šiemet, po šimto metų kaip jis dirbtinu budu iš žemės gelmių plėšte plėšiamas, nelabai matos, kad mažėtų. Ir dabar atrandama naujų naftos versmėmis turtingų vietų.

Nafta, kokia ji gaunama iš žemės, nėra tinkama vartojimui. Ji destiliuojamą prie įvairių temperaturų ir taip išskirstoma į įvairias medžiagas. Pačioje šildymo pradžioje, šildant iki 40 — 70 laipsnių išskiriama naftos eaeris. Nuo 70 — 90 laipsnių — gaunamas benzinas. Garinant naftą prie 150 — 2000 laipsnių gaunamas musų kalbamasis žibalas. Toliau garinant — gaunamas vazelinas. Ankstyvesniais laikais tas destiliavimo — kaitinimo procesas buvo labai netobulas, brangus, todėl ir žibalą tegalėjo tik pasiturintieji vartoti.

Naftos kilmė nėra dar iki šiol visiškai išaiškinta. Dvi yra žymiausios naftos atsiradimo teorijos, tai chemiko Mendelejevo ir Hefer-Englerio. Mendelejevas mano, kad nafta atsirado prie aukštos temperaturos, veikiant vandens garams į geležies ir kitų metalų junginius su anglimi. Mat, giliai žemėse yra įvairių anglies ir metalų junginių. Vanduo pro įvairius žemės plutoje atsirandančius plyšius patenka į aukštos temperaturos žemės gilumą, ten išgaruoja ir karšti garai, susitikę su anglies metalų junginiais, gamina per tam tikrų chemiškų reakcijų eilę naftos sudėtines dalis.

Hefer-Engleris mano, kad nafta atsirado iš jurų gyvunų kunų: žuvę jurų gyvunai grimzdavo į dugną, buvo apnešami dumblu ir žemėmis, paskui dar užslinkę žemės sluoksniai ir jie pateko į žemės vidurius, kur karšta. O kaitinant be oro, iš organizmus sudarančių medžiagų suskilimo ir susidarė nafta.

Yra mokslininkų, kurie dar kitaip sako.

Laboratorijų bandymai paremia ir Mendelejevo ir Hefer-Englerio teorijas. Panašus dalykai panašiose sąlygose tikrai įvyksta. Sakoma, kad, galbut, abi teorijos teisingos: nafta galėjo atsirasti vienoje vietoje vienu budu, — kitoje — kitu.

Iššvilptų autorių klubas

Ne visi dramų, komedijų ir tragedijų rašytojai turi pasisekimą. Vienam kitam pavyksta įsiulyti teatrui savo dramatinį veikalą, o kitiems jokiu budu nesiseka ir jie negali sulaukti tos dienos, kada scenoje pamatytų vaidinant jo veikalą. Yra vėl tokių dramaturgų, kurių veikalai publikai nepatinka ir ji juos iššvilpia, tada teatro direkcija, kuriai visu pirma svarbu išparduoti kuo daugiausia bilietų, atsisako nuo iššvilpto veikalo. Žodžiu, kaip kitų už siėmimų žmonėms, taip ir dramaturgams nelygiai sekasi. Bet neatsižvelgiant į tai, mėginama nepasiduoti.

Viena iš kovos už savo veikalus priemonių yra organizavimasis į draugijas arba klubus.

Pavyzdžiui, šiomis dienomis Londone įsisteigė "Iššvilptų autorių klubas". Šio klubo nariais priimami tik tie autoriai, kurių veikalai buvo vaidinami teatruose ne daugiau kaip du kartus. O tie autoriai, kurių veikalus publika iššvilpė, priimami į klubą kaipo garbingi ir... užsitarnavę nariai.

Laikraščiai, aprašydami naujai įsteigtą klubą, primena, kad šitokio pobudžio klubas yra jau ne pirmas. Dar 1879 metais Paryžiuje buvo įsteigtas tokiu pačiu pavadinimu klubas, kurio organizatoriais buvo: E. Zola, A. Daudes, E. Goncour, G. Flaubert ir Turgenevas. Vadinas, žinomi pasaulio rašytojai, kurių veikalais ir dabar gėrimės.

"RADIO POLIJA" UŽSIENY

Anglijoje ir Vokietijoje radio trukdytojus seka ir aiškina speciali "radio policija." Tų valstybių pavyzdžiu dabar įsteigė tokią policiją ir prancuzai, kurios specialus uždavinys — kovoti su radio trukdytojai.

Pirmą savo veikimo dieną prancuzų "radio policija" padarė 1592 kratas, per kurias surado apie 5000 įvairių prietaisų, kurie trukdė radio klausymą.

Vienybė — vienintelis lietuvių laikraštis, kuris ateinančiais metais minės savo auksinį jubiliejų.

BROOKLYN LABOR LYCEUM

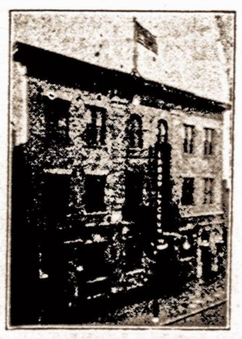

SALĖ IR PARKAS

Vedėjas J. H. HOFMANN,

947-959 Willoughby ave

BROOKLYN, N. Y.

Didelės ir mažos salės baliams, koncertams, vestuvėms ir susirinkimams. Parkas piknikams ir žaidimams.

Didelė moderniška scena—Moderniški įrengimai — Gražus kambariai

Telefonas STagg 2-3842

VIENYBE TRAVEL BUREAU

Parduoda laivakortes, surašo ir paliudija dokumentus, aprupina visus kelionės reikalus.

VIENYBE TRAVEL BUREAU

Siunčia pinigus į:

Lietuvą

Lenkiją

Sovietų Rusiją

ir visas šalis pasaulyje.

VIENYBE TRAVEL BUREAU

193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Telefonas: Evergreen 7-7840

VIENYBĖ

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

Established February 10th, 1886

Published Tuesdays and Fridays — *Leidžiama antradieniais ir penktadieniais*

JUOZAS TYSLIAVA, Editor

SUBSCRIPTION RATES: — PRENUMERATA METAMS:

In Brooklyn — $3.50 — Brooklyne
In United States — $3.00 — Jungtinėse Valstybėse
Canada — $4.00 — Kanadoje
Other Countries — $4.00 — Lietuvoje ir kitur

Advertising Rates on Application — *Skelbimai pagal susitarimą*

LITHUANIAN PRESS CORPORATION

B. J. SCHEGAUS, President — P. BUKŠNAITIS, Secretary

193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

TEL.: EVERGREEN 7-7840

KAM JUMS APIE TAI RUPINTIS

Brooklyno Laisvė išsigando, kad Naujienų, Draugo, Vienybės, Dirvos ir Tėvynės atstovai pasaulio lietuvių spaudos konferencijoje susitarė duoti tik objektyves žinias iš Lietuvos, neliečiant jos vidaus santvarkos. Dėl to Laisvė, net susijaudinusi, sako:

"Tai Lietuvos fašistai visaip kankina, terorizuoja ten musų brolius, o jus užsienyje apie tai tylėkite."

Na, leiskime, jeigu ir iš tikrųjų tie "Lietuvos fašistai" kankintų, (ko, žinoma, visai nėra) musų brolius. Tai ką Laisvė gali padaryti? Nieko. Daugiausiai, ką Laisvės redaktoriai galėtų padaryti, tai sušaukti susirinkimą ir tame susirinkime parinkti aukų "politiniams kaliniams" sušelpti, ką, faktiškai, jie ir daro. Laisvei labai išsimoka rašyti apie tai, kad Lietuvos "fašistai" kankina "musų brolius." Tai viena iš pieningiausių jos karvučių, kurią melždama, Laisvė gali pasidaryti gražaus grašio. Nes kiekvienas mes gerai suprantame, kad dienraštis leisti šiais laikais labai brangiai kaštuoja...

Laisvės redaktoriai keisti žmonės. Jeigu Lietuvoje atsitiko kas nors negero, tai, žiurėk, jie iš to padarė baisią sensaciją, bet jeigu kas nors negero atsitiko Sovietų Sąjungoje, tai Laisvės skiltyse ramu. Nė žodžio apie tai, kas galėtų kenkti SSSR prestižui.

Mes žinome, kad Sovietų Sąjungoje ne tik pilni kalėjimai "politinių nusikaltėlių," bet taip pat mes žinome ir visas pasaulis žino, kad ten šimtai tukstančių žmonių sušaudyti ir dabar dar šaudomi. Šiomis dienomis bolševikų teismas nuteisė sušaudyti vieno laivo kapitoną tik dėl to, kad jis buvo nedrąsus! Jeigu bolševikai šaudo žmones net dėl to, kad jam gamta pasigailėjo drąsos, tai ką jau galima daugiau sakyti. Bet Laisvė apie tai nė žodžio. Sovietų Sąjungoje ji mato tik gerą, o Lietuvoje, išskyrus piktą, nieko nemato. Čia tai jau tikrai galima, kartu su SSSR ambasadorium Washingtone Trojanovskiu pakartoti Biblijos žodžius:

"Kito akyse jie ir krislą pamato, bet savo net rąsto neįžiuri."

Štai dėl ko mes patariame Laisvei neišsigąsti to, kas buvo susitarta pasaulio lietuvių spaudos konferencijoje. Tai jusų, ponai, neliečia. Jus turite Sovietų Sąjungą, kuriai tarnaujate ir kurią ginate. Ką jus turite bendro su Lietuva, arba ką Lietuva turi bendro su jumis?

SEIMELIO RINKIMAMS ARTINANTIS

Šio mėnesio 29 dieną — Klaipėdos krašto seimelio rinkimai. Tai labai svarbi diena ne tik pačiam Klaipėdos kraštui, bet ir visai Lietuvos valstybei. Jau net ir užsienio spaudos atstovai susidomėję šiais rinkimais, turinčiais didelės politinės reikšmės kaip Lietuvai, taip ir kitoms Europos valstybėms. Dėl to Associated Press atstovas The New York Times skiltyse sako:

"Tie ukininkai, kurie kalba abiejomis vietos kalbomis, kurie turguose pardavinėja savo produktus, kalbėdami lietuviškai ir vokiškai, savo rankose laiko Klaipėdos krašto viešosios nuomonės raktą."

Toliau tas pats Associated Press atstovas, komentuodamas Klaipėdos krašto vokiečių nuomones, kuriose reiškiamas nepasitenkinimas, kad "Lietuva nori padaryti lietuvių kalbą oficiale Klaipėdos kalba," taip pat kartoja "nemažiau pozityvaus" Klaipėdos krašto lietuvio nuomenę:

"Žmogus gatvėje turi teisės reikalauti, kad visi valdžios tarnautojai kalbėtų lietuviškai ir vokiškai. Tie, kurie dar nemoka lietuvių kalbos, turėjo dvyliką metų laiko jos išmokti. Lietuvos valdžia visai nesistengia sulietuvinti Klaipėdos gyventojų. Mes tik protestuojame dėl to, kad norima padaryti vokiečių kalbą vienintele kalba Klaipėdos krašte."

Pagal šią Amerikos spaudos atstovo nuomonę, atrodo, kad Klaipėdos krašte ukininkai, kalbantys lietuvių ir vokiečių kalbomis, turėtų nulemti ateinančių seimelio rinkimų rezultatus. Bet jis nepasako, į kurią pusę tie "dvikalbiai" ukininkai nulems. Jis tik parodo, kiek Klaipėdos krašto gyventojų, prieš karą ir po karo, kalbėjo lietuviškai ir kiek vokiškai. Tuo tarpu mes, reikšdami savo nuomonę, norime reikšti ir vilties, kad šį kartą Klaipėdos krašto seimelio rinkimuose vokiškas elementas jau nebus toks drąsus, kaip jis buvo pirmiau.

Ir štai dėl ko.

Tie Klaipėdos krašto ukininkai, kurie kalba lietuvių ir vokiečių kalbomis, niekados nebuvo ir nėra vokiečių kilmės žmonės. Jie buvo ir yra lietuviai. Bet bėda ta, kad vokiškosios propagandos rėksniams buvo pasisekę įtikinti Klaipėdos krašto gyventojų daugumą, kad ne Lietuva, o Vokietija yra tikrasis to krašto interlandas.

Maža to. Šitiems nachališkiems aklojo germanizmo skalikams buvo pasisekę suvilioti Klaipėdos krašto ukininkus įvairiomis materialinėmis gerovėmis, įvairiais pažadais. Tiems Klaipėdos krašto ukininkams, kurie, paklausę Hitlerio agitatorių, įsirašė į priešvalstybines organizacijas, buvo žadama suteikti progos parduoti Vokietijai savo gyvulius, už tokias kainas, kokių Lietuva niekados negalėsianti duoti. Bet toks kelias ėjo nepertoliausiai. Jis baigėsi Lietuvos kariuomenės teisme ir... sunkiųjų darbų kalėjime.

Štai dėl ko mes sakome, kad šį kartą Klaipėdos krašto vokiečiai jau negalės taip drąsiai tų "dvikalbių" ukininkų. Be to, Lietuvos valdžia išleido naują Lietuvos seimo rinkimų įstatymą, kuris, žinoma, taikomas ne kam kitam, kaip tik šiems Klaipėdos krašto seimelio rinkimams. Tame įstatyme padaryta keletas pakeitimų, kurie gerokai pažebos priešvalstybinį Klaipėdos krašto gaivalą.

Mes nesiimame pranašauti, koki bus šių Klaipėdos krašto seimelio rinkimų rezultatai. Pranašo rolė nedėkinga. Bet mes iš visos širdies tikime, kad anksčiau, ar vėliau Klaipėdos krašto ukininkai, kurių gyslose iš amžių teka lietuviškas kraujas, nusikratys vokiškojo košmaro.

MANO ŽIURONAS

Vyt. Širvydas

Amerikos Legiono narys Jonas Kerdiejus Vienybės redakcijos dėmesį atkreipė į Lietuvos likimą liečiantį straipsnį, kuris įdėtas į jo organizacijos laikraštį The American Legion, rugpjučio mėnesį. Prancuzijos generalinio štabo nuomonėmis daugiausiai pasiremdamas, autorius Wythe Williams Lietuvai mato juodų dienų, kurios prasidėsiančios kitą pavasarį, ar 1937 metais. Vokietija, jis sako, karui ruošiasi. Ji karui ruošėsi prieš 1914 metus. Militarinių reikalų žinovai tada žinojo, kad kirs Prancuzijai per Belgiją. Dabar, jis sako, taip pat "žino," kad bus kertama, tik ne Prancuzijai, bet į Europos Rytus ir Pietryčius — į Klaipėdą, Dancigo koridorių, Čekoslovakiją, Austriją ir Italiją. Vaidentuvę į darbą paleidęs, p. Williams štai kaip busimus įvykius nutašo:

"Pirmas žingsnis bus mažiukas, tik uždangos pakylėjimas dramai, kuri besivystys. Tai bus smurtas prieš Klaipėdą ir netiesioginiai prieš Lietuvą, kuri yra dalis 'slaptojo' susitarimo su Lenkija, tiesa jau nebeslapto Europos didžiosioms valstybėms. Šis susitarimas praktikoje toks, kad Lenkija, kai Vokietija bus pasiruošusi, atiduos Rytų Prusiją atkertantį koridorių atgal, už ką Vokietija mainais duos daug ko, kas jai nepriklauso ir niekados nepriklausė taip Lietuvoje, taip Ukrainoje. Ar Vokietija eis taip toli, kad savo derybinį pažadą vykdydama S. Rusiją į karą įveltų, labai abejotina... Bet Vokietija tikrai nori atsiimti Klaipėdą ir koridorių... Klaipėdoje, kad ir Rytų Europos valstybėms svarbus, tikrenybėje tik nacių entuziazmo valstybės viduje palaikymui tarnaus. Kas butų lengva, nes nusistatymas prieš Lietuvą, dėl jos kieto elgesio su nacių agitatoriais, nuolatos kaitinamas. Tuo metu Vokietija ruoštųsi svarbesniam darbui Austrijos kryptimi."

Autorius toliau vysto temą, kad tada nei Čekoslovakija, nei Italija ramios neliktų. Ir taip toliau ir taip toliau. Jis — patyręs žurnalistas ir karo korespondentas — rašęs į New Yorko Times, į Saturday Evening Post, ir kitur. Jo žinios, sako iš "gerų šaltinių" paimtos.

Lietuviui, kuris vokiečių užsienio politiką sekė, seniai aišku, kad Klaipėdos krašto niekados Lietuvai nepripažino ta prasme, kaip Elzasą ir Lorrainę Prancuzijai pripažino. Nežiurint kokia valdžia buvo Berlyne: socialistinė, demokratinė, ar hitlerinė — Klaipėda buvo laikoma kraštu, kurį reikia Vokietijai grąžinti. Vokietijai čia nesvarbu nei Klaipėdos krašto mažuma, kuri, aišku, jokių plotų jos gyventojų perteklių kolonizuoti neduos, nei jos vokiečiai, kurie tėra suvokietinti lietuviai, ir kaip toki, nacių "tautos kraujo grynintojų" akims nėra sulietini su "arijais vokiečiais." Bet Klaipėda svarbi kaip šašas, kurį nekenčiama Versailles sutartis vokiečiams uždėjo. Berlynas su teisybe ir principais nesiskaito, nes dabar, kaip ir seniau, tik nuogą jėgą garbina. Jis nepripažįsta fakto, kad Klaipėdos grįžimas Lietuvai ne tik istorinę neteisybę atitaiso, nors dalį Mažosios Lietuvos senai tautai atiduodamas, bet sykiu suteikia tai tautai vienintelį uostą į Baltiją, Lietuvai labai svarbų, bet Vokietijai — ne. Jei ne propagandinė rolė nacių patriotiniams jausmams erzinti ir kutenti, tai Lietuvai galbut lengvai pasisektų Berlyną įtikinti, kad geriau su lašiniais, grudais, kiaušiniais ir žąsimis turtinga Lietuva geruoju gyventi, negu nervus gadinti, ginčijantis dėl krašto, kuris Vokietijai nesvarbus ir ne vokiečių apgyventas. Bet kol Klaipėda tą propagandinę rolę, kaip Versaillės sutarties į dangų keršto šiaukianti padaryta neteisybė, turės, tol kelias į susitarimą pilnas akmenų ir kupstų. Betgi sumaniai Lietuvos diplomatų vykdomas darbas gali tuos akmenis ir kupstus pašalinti. Nėra abejonės, darbas dirbamas. Didelio dėmesio bus kreipiama į rugsėjo 29 rinkimus Klaipėdoje ir jų išdavas. Jie duos metmenis naujiems santykiams.

Vyt. Širvydas.

AR NETIESA?

Dirbti su kantrumu, tai darbas su galybe.

* * *

Tas myli savo šalį geriausiai, kuris trokšta padaryti geriausiai.

* * *

Kur nėra jokių kliučių, ten lengva buti drąsuoliu...

* * *

Mes turime gyventi šiandien taip, kad rytojus butų švelnesnis, geresnis ir linksmesnis.

A. J. Jokubaitis.

KODĖL ANGLAI NENORI ITALIJOS ABISINIJOS KARO?

(Laiškas iš Londono)

Anglų "Splendid isolation" apaštalas Beaverbrook savo feodalinėj spaudoj nuobodžiai kartoja, kad Anglija neturi jokių interesų Abisinijoje ir nereikia jai pančioti italų rankas ir tuo ardyti senus draugiškus santykius su Italija. Bet tai tik duona miniai, tik šios spaudos magnato utopiško obalsio gynimas. Š

Viešąja Anglijos vyriausybės nuomone, ji turi Abisinijoj ekonominių interesų. Jie yra Abisinijos Tsano ežere ir Žydriajame Nile. Anglams rupi neleisti italams monopolizuoti tuos vandenis, be kurių reguliaraus sausmečio metu negali išsiversti ne tik kiekvienas abisinietis, bet be jų užtrokštų ir anglų Sudane medvilnės plantacijos, kurių metinė produkcija (kartu su Uganda) siekia 150 milijonų litų. Tie šaltiniai reikalingi ir angliškam Egiptui.

Italams įsigalėjus Abisinijoje, britų prekybiniai santykiai su ja sunyktų. Mat, Anglijos kolonijų prekyba su Addis Ababos imperija labiau išsiplėtus, negu Prancuzijos ir Italijos teritorijų kartu. Butent, šių anglų žemių (Kenijos, Ugandos, Sudano ir Somalijos) prekyba siekia apie 750 milijonų litų per metus. Bet turėkime galvoje, kad to bibliškojo Tsano vandenų platieji paežeriai yra derlingi dirvonai ir pati Abisinija neiščiulpta mineralų sritis. Ji net dabar duoda kasmet 200,000 gramų platinos arba viso pasaulio produkcijos 3%. Šis faktas dar nereiškia, kad anglai nori paglemžti turtingą žemę. Jis terodo, kad ši juodųjų šalis turi ekonominio magnetizmo, kuris kreipia Anglijos akis ten ieškoti stambesnių ekonominių koncesijų, kurias ji gautų mainais už savo importą ar politinę pagalbą Juo labiau įsisunktų vakarų civilizacija į šią Salamono palikuonio neguso valdomą vergų šalį, juo plačiau Etiopija ieškotų rinkų. Šitokios anglų politikos tikrumą įrodo tas faktas, kad Edenas pasiulė duoti Abisinijai išėjimą į jų teritoriją, Somiliją.

Be to, argi Anglija gali šaltai žiurėti į Abisinijos užkariavimą, kai pastaroji turi du trečdalius bendrų sienų su Britų žemėmis, Kenija, Somalija ir Sudanu? Anglija turi palaikyti taiką Abisinijoje, nes karas sudrumstų anglų kaimyninių kolonijų saugumą.

Kita vertus, kaip žinoma, anglų parlamentarai skelbia, kad Abisinijos karas smarkiai sudrumstų Britų imperijos vieningumą. Tai rasinis momentas. Gal ir taip, nes ši imperija turi 70,000 baltosios ir 430,000,000 spalvuotosios rasės gyventojų. Kiekvienam baltajam — šeši spalvoti. Žinoma, rasinės neapykantos ir sąmyšio gali susidaryti šios imperijos viduje. Jau ir dabar įvyko Kalkutoje indų demonstracijų, nukreiptų prieš Italiją. Japonai taip pat nėra patenkinti. Bet tai tik grynai politinis manievras, nes jie labiau suinteresuoti Abisinijos rinkomis, negu rasiniais interesais.

Pagaliau, regis, eina prieš karą anglų krikščionybė. Iš tikrųjų, seniai taip buvo rami Britų imperija ir "sotus" anglai. Anglija neturi jokių pretenzijų, kurias ji norėtų karu išspręsti savo naudai. Mes šiandien girdime kiekvienoje bažnyčioje ir per radio besimeldžiančius anglus už taiką, savo imperiją ir už Tautų Sąjungą. Be abejonės, čia begyvenąs svetimšalis jaučia ir mato, kaip pasireiškia anglų saksų pastangos palaikyti taiką imperatyvine dorove. Toks visuomenės balsas — čia stipriau veikia politikos vairininkus. Anglija šiandien griežtai ir nuoširdžiai gina Tautų Sąjungą, kurią galėtų sugriauti italų karas, o jo atbalsių, komplikacijų ir pasėkų niekas negali išpranašauti.

Tai vis Anglijos sumetimai prieš karą, kuriuos galima viešai čia išgirsti. Bet ar tai jau butų svarbiausieji ir paskutinieji sumetimai, dėl kurių anglai nenori Italijos Abisinijos konflikto? Ar tik dėl jų Anglija atsisako nuo savo nuolatinės bičiulės Italijos? Ar tik todėl ji priešinasi savo karo sąjungininkei ir jos imperijos neutraliai talkininkei kolonizuoti milžinišką italų perteklį pačios Anglijos metodais?

Tai per maža. Čia yra dar dvi slaptos priežastys, kurių viešai negirdim iš Anglijos vyriausybės. Tai seno politinio balansavimo ir Britų imperijos gyvybės reikalas.

Visų pirma, anglų valstybininkų karo memuarai ir jų slaptosios politikos archyvų paskelbimas aiškiai nustato, kad Anglijos didžiausias priešas buvo ir bus Vokietija, kuri betgi jai reikalinga jos politiniai galiai stiprinti. Šiandien, kaip niekada, Versalyje pasikeitus Europos žemėlapiui, Anglja turi išlaikyti Vokietiją specifiniame svoryje: nei stipresnę, nei silpnesnę, kaip to reikalauja anglų ir jų draugų pajėgumas. Iš čia ir susidaro tas anglų "hipokritiškas flirtas," dėl kurio nusiskundžia jų draugai.

O Abisinijos karas gali dvejopai išvesti Vokietiją iš tos pusiausvyros. Šis Italijos žygis sumažintų Europoje saugumą ir visaip duotų progos Vokietijai "atsipeikėti," ir tai ją agresingai nuteiktų prieš mažesnias tautas. Tada Anglijai butinai reikėtų, pagal esamas viešas ir slaptas sutartis, šį susidariusį pavojų griežtesnėmis priemonėmis pašalinti.

Kita vertus, ši pusiausvyra gali sugesti, jei Italija užkariautų Abisiniją. Tada dabartinė Italija, turėdama apie 46 milijonus gyventojų, pirmos rušies laivyną ir keleriopai geriau apsiginklavusi, kaip anglai, sudarytų stiprią imperiją ir tokią pajėgą, kurios tektų ir Prancuzijai dar labiau paisyti. O daug nereikėtų, kad dvi lotynų tautos, dvi seserys, Prancuzija ir Italija, surastų tikrosios nuolatinės sąjungos ryšius. Tam Prancuzija galėtų perduoti italams kai kurių savo teritorijų, pav., Džibuti. Šios dvi teritorijos sudarytų politinę hegemoniją Europoje ir visai nustelbtų savo bendro priešo Vokietijos galybę, o taipgi ir Anglijos.

Pagaliau, tai senos Anglijos kovos dėl kelių į Indiją tęsinys. Visi keliai į Indiją ilgi ir sunkus, o taip pat priklausą nuo Jungtinių Amerikos Valstybių, Prancuzijos ar Japonijos. O iš visų geriausias — Suezo kanalas, kuris praktiškai yra anglų žinioje. Anglija sugebėjo sau užtikrinti šį kanalą ir nuo Prancuzijos ir nuo Egipto (užimdama Sudaną), kuriedu galėjo perkirsti šį Britų imperijos gyvybinį vandenų vieškelį į imperijos plaučius — Indiją. Kasgi gali anglams buti pavojingesnio, kaip Italijos imperija prie šio kelio? Tai ryškus pavojus Sudanui ir tam keliui patekti į Italijos siuverenitetą; tada imperijos saugumas priklausytų nuo gerų italų norų.

G. Varginis.

KAIP GYVENA ETIOPIJOJE UŽSIENIO LAIKRAŠČIŲ KORESPONDENTAI

Etiopijos sostinė Addis Ababa turi keletą viešbučių, bet ir tie patys dabar kimšte užkimšti užsienio korespondentais, rašytojais ir kitokio plauko plunksnagraužiais. Kai kurie viešbučiai net 8,000 pėdų aukščiau jurų paviršiaus, Sveika, bet tvanku tų viešbučių kambariuose, iš pypkių, cigarų ir cigarečių maišosi palubėse įvairaus tabako kvapsnis, koridoriuose ir valgomuose kambariuose rašytojai ir korespondentai iš visų pasaulio kampų kalba šimtu kalbų.

Visi korespondentai čia turi berniukus patarnautojus, visi juos samdo arba, kaip etiopiečiai sako, nusiperka. Dėl tų berniukų tarnų pablogėjo ir reporterių tarpusaviai santykiai. Reporteris, kuris turi tris ar keturis berniukus tarnus, jokiu budu nekalbės ir neatsakys į tavo labą dieną, jeigu tu turi vieną, arba du tarnus. Be tarno ir asilo negali Addis Ababoje gyventi; jei gatve eini ir nešiesi savo rašomąją mašinėlę ar ką kitą, etiopiečiai žiuri į tave su panieka, bet jeigu paskui tave seka keletas berniukų tarnų, tau visi atiduoda pagarbą. Pėsčiam taip pat nemandagu po miesto gatves vaikščioti, bet automobilių ir kitokių susisiekimo priemonių nėra. Vienintelis budas — asilas. Užsisėdi ant jo nugaros, kojos žeme velkasi, atrodo taip juokinga, kad net kartais tenka parausti... Bet tokia jau mada. Blogiausia su tais asilais tai, kad visą kelią turi jį raginti eiti, visą laiką sakyk "meč, meč, meč," kaip tik sustosi "mečiavęs," tai ir asilas sustoja. Kol nujoji keletą skersgatvių, žiurėk jau užkimęs.

Korespondentų tarnai berniukai visą laiką neduoda ramybės; siulosi tau patarnauti. Kartais ir neprašant, atėję tau kojas nuplauja, kad parodytų savo gabumus ir ištikimybę. Visi jie turi rekomendacinius laiškus, kai kurie net iš svetimų valstybių konsulų ir atstovybių, kiti iš įvairių tikybinių misionierių ir pirklių.

Kita bėda — pinigai. Ne dėl to, kad jų nėra, bet dėl to, kad jie labai dideli, sunkus ir gramozdiški, kišeniuje negali daugiau jų su savim nešioti kaip devynis. Ir tai nusveria šoną, jei neišlaikai balanso ir abiejuos neįdedi po vienodą jų skaičių. Pinigai vadinami taleriai, senosios Austrijos metalinės monetos su Maria Teresės atvaizdu. Jų vertė apie 40 amerikoniškų centų.

Kankinasi Addis Ababoje korespondentai, bet dėl to dauguma jų paragavo, kaip gyvena ir jaučiasi vyras, kuris turi tris ar keturis tarnus, kurie nuolatos paskui jį sekioja ir atlikinėja visus jo įsakymus.

KUR BUVO PIRMUTINĖ LIETUVOS SOSTINĖ?

Kur buvo pirmutinė Lietuvos sostinė Voruta, kurioje kartais užsidarydavo nuo priešų Mindaugas ir kuri minima vokiečių ordino chronikose, lig šiol istorikų ir archeologų buvo ginčo objektu. Vieni manė buvus Lietuvos pietuose — Liškiavoje ar Varėnoje, kiti — arti Vilniaus Varnionyse. Istorikas Krzywickis ieškojo jos apie Airiogalą, o prof. E. Volteris tvirtino, kad ji turinti buti Ukmergės apskrityje. Ir štai, pagaliau, prof. Volteris mano atradęs Vorutos pilį Utenos (prieš karą Ukmergės) apskrityje, Anykščių valsčiuje, Šeiminiškėlių kaimo laukuose, netoli pačių upokšnių. Dar ir šiandien tie du upokšniai tebeskalauja piliakalnio šonus ir tebėra žymės, kur senovėje budavo jie užtvenkiami, kad apsuptų visą tvirtovę.

Galutinai surado ją, apžiurėjo, nufotografavo ir apklausinėjo vietos žmones, liepos mėn. 28 — 29 dieną atvykęs iš Kauno prof. E. Volteris. Be to, apvažinėjo jis ir Latavos upelės apylinkes; mat, toji upelė taip pat esanti minima vokiečių ordino chronikose, kad Vorutos tvirtovė buvusi "apud flumen Lettawa," o Mindaugas, dovanodamas kardininkų ordinui "Dussetten, Uschpolenn, Utten, Taurogenn" ir kitas šiaurės Lietuvos vietoves, dokumentą pasirašęs: "in curia nostra Lettowen."

Prof. E. Volteris mano, kad Šventosios ir Latavos trikampy, priešais Vorutą, buvęs ir didelis Mindaugo dvaras, "curia." To dvaro vietovėje prof. surinko iš žmonių keletą iškasenų ir vieną labai meniškai iš titnago padarytą dantytą strėlės galą.

Prie pat Vorutos piliakalnio yra didelės senos kapinės, žmonių "kapanicomis" vadinamos. Tas kapines prieš karą kasinėjo dr. Basanavičius ir išsivežė į Vilnių daug kaukolių ir daug iškasenų iš akmens ir bronzos gadynių.

Senieji žmonės Vorutos piliakalnį vadina Varutės kalnu, nes dvaro akmistrinė vardu Varutė tame kalne paslėpusi nuo maskolių dvaro brangenybes ir niekam neparodžiusi tos vietos mirusi. Prieš karą tą kalną knaisiojo kas norėjo: vieni ieškojo paslėptų turtų, kiti — archeologijos iškasenų ir niekas juo rimtai nesidomėjo ir nesirupino. Buvo apaugęs krumais, mišku, apgriuvęs ir niekam netinkąs. Bet išsiskirsčius Šeiminiškėlių kaimui į vienkiemius, naujakuriai iškirto krumus, pasidarė ant piliakalnio užvažiavimus ir apžiūrinę, apvalę viršunę nuo senobinių plytų ir akmenų gruzdo, šiandien jį aria, akėja ir sėja, o žiemą piliakalnio požemiuose laiko supylę bulves!

Vieta apie Vorutos piliakalnio požemiuose laiko supylę bulves!

Vieta apie Vorutos piliakalnį neapsakomai graži ir įvairi: tarp miškų, kalnų, slėnių ir daugybės upokšnių. Didesnysis jų — Varės, anykštėniškai tariamas Voris.

Ant piliakalnio, pasak žmonių, esą tokių vietų, kur niekas neaugąs ir tik dideliuose šalčiuose laikąsis sniegas, šiaip jis pleiskėmis ištirpstąs.

Nuo ko tai priklauso turėtų pasirupinti, kad tuo tarpu nors uždraustų jį arti ir kasti duobes bulvėms laikyti.

A. Ž.

RUOŠKIMĖS AUKSINIAM VIENYBĖS JUBILIEJUI

Jubiliejiniam Vienybės numeriui jus kviečiami atsakyti į šiuos klausimus

1) Kaip man atrodė pasaulis, kai aš, prieš penkiasdešimts metų, perskaičiau pirmąjį Vienybės numerį?

2) Kas aš buvau, važiuodamas į Ameriką, kuo norėjau butir kas dabar esu?

3) Ką aš atsimenu iš tų laikų, kai Vienybė ėjo Plymouth, Pa.

4) Kaip atrodytų Amerikos lietuvių gyvenimas, jeigu mes visi butume vienybėje?

5) Kaip aš įsivaizdinu Amerikos lietuvius po penkiasdešimts metų?

6. Kaip aš įsivaizdinu Lietuvą po penkiasdešimts metų?

7) Kas labiausiai sujaudino Amerikos lietuvius šių penkiasdešimts metų laikotarpyje?

8) Kas man labiausiai patinka Vienybėje?

Ši anketa skiriama jubiliejiniam Vienybės numeriui, kuris išeis 1936 metais vasario 10 dieną. Tas numeris bus keleriopai padidintas. Jame atsispindės visas lietuvių tautos penkiasdešimties metų gyvenimas. Visi Vienybės skaitytojai ir bendradarbiai maloniai kviečiami dalyvauti tame istoriniame numeryje.

Visame lietuviškame pasaulyje nėra kito tokio laikraščio, kuris galėtų minėti savo auksinį penkiasdešimties metų jubiliejų. Dabartiniai Vienybės skaitytojai ir bendradarbiai gali tik didžiuotis budami seniausio lietuvių laikraščio armijos eilėse. Taigi, kiekvienas Vienybės skaitytojas ar bendradarbis kviečiamas pasirinkti vieną iš šių aukščiau nurodytų klausimų ir atsakyti kaip galima vaizdžiau.

Kiekvienas įdomus atsakymas bus paskelbtas jubiliejiniame Vienybės numeryje. Ypač mes kviečiame atsiliepti tuos senuosius Vienybės skaitytojus, pionierius, kurie prieš penkiasdešimtį metų turėjo laimės skaityti pirmąjį šio laikraščio numerį. Jaunieji Vienybės skaitytojai ypač kviečiami atsakyti į penktąjį klausimą, kur turi buti liečiama Amerikos lietuvių ateitis.

Patartina atsakyti ne į visus klausimus iš karto, bet į vieną šių septynių klausimų, kuris skaitytojui ar bendradarbiui atrodys artimesnis. Atsakymus prašoma siųsti Vienybės Redakcijai, 193 Grand street, Brooklyn, N. Y.

AR MIRUSIUS GALIMA PRIKELTI?

Gal ir galima, tik klausimas, ar verta ir ar reikalinga?

Kol šitą klausimą išrišime, prašome nesikreipti į mus, nors ir kažin kaip norėtumėte kurį nors numirėlį atgaivinti.

Iš numirusių prikėlimu užsiima daktarai, bet ne kiekvieną numirėlį jie gali atgaivinti. Kada gema negyvas kūdikis, daktaras atgaivina jį arba mušimu, arba odos trynimu, arba šaltu vandeniu apliedamas, arba net vaistų įleidžia į širdį.

Kada operuojamas ligonis paliauja alsavęs ir jo širdis sustoja plakusi, yra aišku, kad jis neatsigautų, jeigu nebutų pavartotos gaivinimo priemonės — vaistai arba tinkamos manipuliacijos. Netoli visi laikinai numirę ligoniai ant operacijos stalo atgaivinami.

Skenduoliai, kurie yra visai numirę, atgaivinami arba oro į plaučius pumpavimu arba tinkamu krutinės manipuliavimu, jeigu mirtis įvyko neseniai.

Kada širdis sustoja plakusi dėl apsinuodijimo kai kuriais nuodais, nuo elektros arba žaibo trenkimo, nuo susitrenkimo ir išgąsčio nelaimei, dažnai pasiseka ją atgaivinti, jei pagelba duodama be vilkinimo.

Tokiu budu tukstančiai mirusių žmonių yra atgaivinami kasmet, bet tik mirtis nesitęsė valandą kitą arba ilgiau. Ir iš numirusių prikelia jau ne tik krikščioniški daktarai, o ir žydai, ir bedieviai, ir mahometonai ir budistai.

Kada apalpęs žmogus guli kaip negyvas per kelias valandas, arba porą dienų, kada miegamąją ligą apsirgęs atrodo numirėliu net per kiek savaičių, tokius iš numirusių prikelti bet kas gali.

Biblijoj randame, kad Kristus, bedarydamas įvairius stebklus, yra atgaivinęs du numirėlius — Lozorių ir kažin kokių Jairų dukterį. Dabartinė medicina šitokių stebuklų daro tukstančius.

Visa problema sukasi apie tai, ar ilgai numirėlį galima laikyti mirusiu, jeigu jį norima atgaivinti. Rusijoj profesorius Sergei Bruchanenko nužudo gyvulius ir vėl juos atgaivina. Maskvoj centraliniame kraujo Transfuzijos institute buvo duotas jam pasikorusio žmogaus kūnas. Mirtis buvo įvykusi prieš 3 valandų. Jis prie numirėlio gyslų prijungė dirbtiną širdį, kuri pradėjo kraują pumpuoti ir numirėlis atsigavo, bet po kelių minučių vėl mirė.

Kalifornijoj dr. Robert Cornish savo šunis vadina Lozoriais. Jis juos numarina ir vėl atgaivina.

Praėis dar kiek laiko, kol numirėlių gaivinimo technika išsitobulins ir tada kiekvieną dar nesupūvusį nabašninką bus galima iš numirusių prikelti.

VOKIEČIŲ POLICIJA NELAISVA NUO POLITIKOS

Vokietijos policijos draugystės sąjunga visose Vokietijos policijos dalyse rengia plačią rinkliavą piniginių išteklių Klaipėdos vokiečiams. Sąjungos vadovas kreipėsi į policiją atsišaukimu, kuriame pareiškia, kad Vokietijos policijos pareiga yra ateiti į pagalbą vokiečių broliams rytuose.

Vienybės skiltyse matysi ne tik pasaulį, bet Lietuvą ir lietuvius.

DRANGELIENĖ IR BRIEDYTĖ KONCERTAVO RADIOFONE

KAUNAS. — Žymioji Amerikos lietuvių dainininkė, Chicagos operos solistė Drangelienė-Darlys, radiofono vadovybės pakviesta, koncertavo Lietuvos radiofone. Jos koncertas buvo rugpjučio 26 d. Programoje kompozitorių Kačanausko, Šimkaus, Sarpaliaus, Masseneto, Rubinšteino ir Albenizo kuriniai. Rugpjučio 27 d. koncertavo amerikietė pianistė Aldona Briedytė.

LENKAI APSIVYLĖ VOKIEČIAIS

VARŠUVA. — Žymus lenkų publicistas Stronskis laikrašty Kurjer Warszawski parašė straipsnį apie lenkų vokiečių bičiulystės išdavas. Autorius nurodo, kad pereitų metų pradžioj sudarytoji su Vokietija sutartis nedavė Lenkijai to, ko iš jos buvo tikėtasi. Atvirkščiai, sudarius sutartį, **lenkų eksportas į Vokietiją perpus sumažėjęs, Vokietijos lenkų buklė nė kiek nepagerėjusi.** Lenkų mažumų persekiojimas Vokietijoje net sustiprėjęs. Tuo tarpu **vokiečiai stengiasi išplėsti savo įtaką Rytų Europoje, kas sudaro pavojų ne tik kitų valstybių, bet ir Lenkijos nepriklausomybei.**

LIETUVIAI KNICKERBOCKERIO KNYGOJE

LONDON. — Žinomas Amerikos laikraštininkas, vadinamas reporterių karalius, H. D Knickerbockeris, važinėjęs po SSSR ir Baltijos valstybes ir studijavęs ukio klausimus, parašė apie tai atskirą knygą. Tarp kitų, rašo apie Lietuvos ukininką, Joną Abrazevičių iš Veiverių. H. D. Knickerbockeris pateikia keletą palyginimų su Amerikos farmeriais. Jam ukininko namai atrodė toki gražus, švarus, gerai užlaikomi, kad juose turėtų garbės apsigyventi ir Amerikos farmeris. Arba, kad Lietuvos ukininkas valgo taip pat gerai, kaip Amerikos ukininkas, ir nepalyginamai geriau už rusų valstietį.

Be to, knygoje yra keleta kitų Lietuvos ukio ir ukininkų charakteristikų.

Knyga išleista anglų ir vokiečių kalbomis.

KLAIPĖDOS UOSTO PADĖTIS DABAR GERIAUSIA

LONDON. — Rugpjučio mėn. News Chronicle numeryje Elizabeth Wiskemann paskelbė straipsnį, pavadintą "Klaipėda — šnipų kraštas," kuriame, tarp kita ko, rašo: "Propagandistai tvirtina, kad Klaipėdos uostą lietuviai sunaikino. Tai netiesa. Nuo 1924 m. Klaipėdos uosto prekyba augo gana pastoviai ir šiuo metu Klaipėdos uosto padėtis yra geresnė, negu kad buvo prieš didįjį karą. Per paskutinius 12 mėn. lietuvius tikrai terorizavo vokiečių planai ir apskaičiavimai dėl baisios išdavimo bylos, kuri iškilo praėjusią žiemą." Baigdama straipsnį, autorė pastebi, kad Klaipėdos ateitis priklausanti daugiausia nuo keturių didžiųjų valstybių — Japonijos, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos ir Italijos — savitarpio santykių išsivystymo.

VVS jau turi 550 skyrių

KAUNAS. — Vilniui Vaduoti Sąjunga vasaros metu įregistravo 7 naujus skyrius. Dabar sąjunga turi 550 skyrių.

AMERIKA LIETUVAI PA LENGVINO MĖSOS ĮMPORTĄ

KAUNAS. — Iki šiol mėsos gaminius iš Lietuvos eksportuojant į Ameriką, be Lietuvos įstaigų sveikatos liudijimo, dar reikėdavo ir Amerikos įstaigų tokio pat liudijimo. Amerikos pasiuntinybė atitinkamoms įstaigoms dabar pranešė, kad mėsos gaminius iš Lietuvos toliau bus galima į Ameriką importuoti vien su Lietuvos įstaigų sveikatos liudijimais.

ITALIJA PERKA KVIEČIUS SOVIETŲ SĄJUNGOJE

BERLIN. — Italija šiomis dienomis nupirko Sovietų Sąjungoje 75,000 tonų kviečių ir 125,000 tonų avižų ir miežių. Grudai gabenami į Afriką maitinti Italijos kariuomenę ir gyvulius.

LENKIJOS PREZIDENTAS VILNIUJE

VILNIUS. — Rugpjučio 21 d. į Vilnių automobiliu atvyko Lenkijos prezidentas Ig. Moscickis. Su juo kartu atvyko ir jo žmona. Prezidentas, pailsėjęs keletą valandų reprezentaciniuose rūmuose, išvyko į Pikeliškes, kur gyvena mirusiojo maršalo Pilsudskio žmona. Po to vėl grįžo į Vilnių.

Prof. Volteris tirs Mindaugo sostinę

KAUNAS. — Žinomas archeologas profesorius E. Volteris šiomis dienomis ruošia mokslinę ekspediciją į Lotuvos upės apylinkes, kur viename piliakalnyje esą buvusi karaliaus Mindaugo sostinė. Kartu su prof. Volteriu vyks keli mokslininkai, kurie nuodugniai ištirs tas apylinkes. Tiriamos vietos bus fotografuojamos.

Jau pradėta statyt Klaipėdos radio stotis

KLAIPĖDA. — Šiomis dienomis jau padėti pamatai Klaipėdos radio stoties bustui Jakų dvare. Stoties statyba sparčiai eina. Stotis statoma Rygoje, kur buvo nuvykę susisiekimo ministerijos inžinieriai.

409,306 Amerikos piliečiai užsienyje

WASHINGTON. — Šiuo metu užsienyje nuolatiniai gyvena 409,306 Jungtinių Amerikos Valstybių piliečiai. Daugiau kaip pusė gyvena Kanadoje, kiti išsiskirstę po visas Europos ir Pietų Amerikos valstybes ir Aziją.

JUNIPER 5-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

"RIMBAS"
Mėnesinis Kritikos ir Satyros Žurnalas.
Skaityk "Rimbą" visada linksmas busi. Jame rasi daug juokingų ir įdomių raštų. Prenumerata metams $1.00, pavienis numeris 10c. Prisiųsk 10c. gausi "Rimbą".
"RIMBAS"
131 GRAND STREET,
Brooklyn, N. Y.

Beer, Wine and Liquor License Notices

NOTICE is hereby given that License No. B 5108 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 313 Evergreen Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
ELMA SNYDER
ADM. EST. of ADAM SNYDER
313 Evergreen Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. B 5101 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 727 Wythe Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
IRENE BRONSKY
727 Wythe Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 11792 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132 A of the Alcoholic Beverage Control Law at 157—21st St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
ROCCO AGOGLIA
157—21st St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. B 5103 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 255 Greenpoint Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
AUGUST LESSING
255 Greenpoint Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. B 2608 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 807 Sutter Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
MAX SCHWARTZ
807 Sutter Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. B 5130 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 210 Lewis Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
PATRICK Mc CAFFREY
210 Lewis Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. B 3471 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 933—3rd Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
ABRAHAM MORGENSTEIN
933—3rd Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. B 5156 has been issued to the undersigned to sell beer at retail, under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 301 Palmetto Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
MARIE SWEENEY
301 Palmetto St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. B 5142 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 364 Wilson Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
GIUSEPPE MARGOTTA
364 Wilson Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. B 5146 has been issued to the undersigned the Alcoholic Beverage Control Law at to sell beer at retail under Section 76 of 332 Stagg Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
CONRAD WOLF
332 Stagg St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. B 5137 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 346 Leonard Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
CARMINSE FRANZESE
346 Leonard St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. A 9161 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 75 of the Alcoholic Beverage Control Law at 2122 Neck Road, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
JOE LIBOWSKY
2122 Neck Rd., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 11833 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132 A of the Alcoholic Beverage Control Law at 959 Gates Ave. Borough of Brookyln, County of Kings to be consumed on the premises.
ANGELO BELLO
EMPIRE BAR and GRILL
959 Gates Ave., Brooklyn, N. Y.

RESTAURANT
BAR & GRILL
Nauja švari ir ruiminga užeiga. Geriausios rušies gėralai, alus dektinė ir importuoti likeriai. Skanus valgimai ir užkandžiai.
Savininkas,
J. ZEIDAT
321 Grand St Brooklyn, N.Y.
prieš Grand Paradise

A. RADZEVIČIUS
GRABORIUS
(Undertaker)
Tel.: Stagg 2-4409

402 Metropolitan Avenue
netoli Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.
Parsamdau Dailius Automobilius Vestuvėms, Krikštynoms ir Visokiems Pokyliams

VYRAI IR MOTERYS
LIGONIAI

Chroniškos ligos sekmingai gydomos naujausiu mokslišku budu. Kraujo, odos ir nervų ligos, nusilpimas, inkstai, kataras ir chroniški viduriu skauduliai, odos išbėrimai, viduriu ir žarnų ligos: didžiosios žarnos hemorrhoid, neuritis, chroniškas reumatizmas, sciatica, nosies, gerklės ir plaučių ligos ir kitos vyrų ir moterų ligos gydomos. Jei sergat ir ne žinot kas jums, kenkia užeikite privatiškai konsultacijai.
Tiriam krauja, bandymai labatorijose, X — spinduliai
SERUM IR VACCINE ĮSKIEPIJIMAI
MOKESČIAI MAŽI
TYRIMAI IR PATARIMAI DYKAI
MES KALBAME LIETUVIŠKAI
DR. L. ZINS
(įsteigta suvirš 25 metai)
110 EAST 16-th STREET,
New York, N. Y.
Tarp 4-th Ave. ir Irving Place,
Valandos: Nuo 9 v. ryto iki 8 v. vak.
Sekmadieniais: nuo 9 v. ryto iki 3 p.p.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Dėvėti drabužiai, vartoti namų ruošos daiktai tuojaus išsiunčiami
Apdraudžiami — Be muito — Pristatymas užtikrintas
MOKESTIS: Siuntinį iki 28 sv. į Lietuvą persiunčiam už $4.00
Siuntiniai daugiau 28 svarų iki 100 svarų po 14 centų nuo kiekvieno svaro daugiau
Siuntinius į Lietuvą priima Lithuanian Press Corp.
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Telefonas. Evergreen, 7-7840
Šiuntinius galime paimti ir tiesiog iš namų. Už tą imama ekstra mokestis
HUDSON FORWARDING & SHIPPING CO., Inc.
įsteigta 1893 m.
Raštinė: 17 State St., NEW YORK CITY. Sandėliai 325 E. 38th St.

Tel. Stagg 2-0783 NOTARY
Night Tel. Juniper 5-4912 PUBLIC
Juozas Levanda
(LEVANDAUSKAS)
GRABORIUS
Patarnauju visiems be skirtumo. Parsamdau automobilius kiekvienam reikale: vestuvėms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Kainos žemos.
Ateikite ir Persitikrinkite
107 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

SHALIN'S FUNERAL HOME
BRONIUS ŠALINSKAS, Lietuvis Graborius ir Balzamuotojas
ŠARVOJIMUI KOPLYČIĄ DUODAME DYKAI
Palaidojimo kaštai priklauso nuo šeimos išgalės ir noro. Musų patarnavimas ,užuojauta ir prielankumas yra visiems lygus, be atsižvelgimo į kaštus. Neatsižvelgiant į tolumą, laike šermenų, mirusio šeimos nariams teikiamas susisiekimas automobliais nemokamai. Patarnavimas greitas, mandagus ir visais atžvilgiais moderniškas. Samdo automobilius visokiems reikalams. Koplyčia moderniškai įrengta; prie koplyčos yra ir poilsio kambariai.
PILNOS LAIDOTUVĖS NUO $150. IR BRANGYN
BRONIAUS ŠALINSKO LAIDOJIMO BIURAS
84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, L. I.
(Prie Forest P'kway Sta.) Tel. Virginia 7-4499

DIDŽ. NEW YORKE BESIBĄSTANT

J. KRUZĖ

Patyręs gydytojas kalba

Anądien nerimo liga sirgdamas nuėjau pas vieną lietuvį gydytoją pasiteirauti, kas su manim darosi, sakau pilvą skauda, akyse žalia, ambicicjos neturiu, duok daktare vaistų. Daktaras pasvėrė mano apčiuopiamą kuną, apžiurėjo, pabubnijo šonkaulius ir liepė giliai alsuoti. Sako, sergi nerimo liga. Sako, sergi nerimo liga. Nerimastį nuraminti jis pakvietė pietų. Kiaušinienės ir viskės pagelba nerimastis dingo ir atsirado kalbos tema — lietuviai pacientai.

Gydytojas pasakoja: "Musų lietuviai keisti žmonės, savo gydytojais nepasitiki, greičiau eina pas žydelį arba "visas ligas galintį išgydyti šundaktarį." Andai, sako, vienas plaučių liga apsirgęs lietuvis pas mane atėjo patarimo. Pasakiau jam, kad jis serga pavojinga plaučių liga ir, jei nori ilgai gyventi, turi tuč tuojau važiuoti į sanatoriumą trims mėnesiams laiko. Parupinau jam vietą miesto sanatoriume ir nuo to laiko apie jį ilgai negirdėjau. Vieną dieną pas mane ateina moteris ir prašo eiti pas ligonį. Nuėjęs radau tą patį vyrą, kurį prieš keletą mėnesių buvau pasiuntęs į sanatoriumą. Vyras sunkiai serga, visas pageltęs, sunykęs, vos gyvas. Peržiurėjau jį. Jokios vilties nebuvo jo gyvybę išgelbėti. Ta pačia proga aš jam priminiau, kad jis turėjo buti sanatoriume. Jis aiškinosi, kad mano patarimo nepaklausęs ir nuėjęs pas tokį "pecialistą," kuris galįs visokias ligas bematant išgydyti mašinomis. Susidėrėjo su "specialistu" sumokėti 500 dolerių už išgydymą, bet vos sumokėjęs 300 dolerių ir kelis mėnesius gydęsis jau negalėjo paeiti, gulęs į lovą. Liepiau pašaukti tą "specialistą," kad jis baigtų į gydyti, bet tas telefonu pirmiausiai paklausė ar ligonis turi pinigų ir gavęs atsakymą, kad neturi, liepė eiti po velnių. Žinoma, ligonis netrukus mirė."

Šitas atsitikimas turėtų buti pavyzdžiu visiems lietuviams, kad visados gausi geresnį ir nuoširdesnį patarimą iš savo tautos žmogaus, negu nuo tų žmonių, kurie sako, kad gali išgydyti visas neišgydomas ir įsisenėjusias ligas. Jei tas ligonis butų paklausęs to lietuvio gydytojo ir važiavęs į sanatoriumą, jis, galbut, šiandien dar butų gyvas ir visuomenei naudingas. Tam, kuriam tik rupi tavo pinigas, negali rupėti tavo sveikata ir gerovė.

Coney Islando "atsiskyrėliai"

Visą vasarą Coney Islande buvo šimtai tukstančių žmonių, tada buvo šilta, bet dabar, kai oras atvėso ir Atlantiko bangos atrodo šiurpulingos ir šaltos, Coney Islande tuščia, kaip iššluota, tik apie Half Moon Hotel pastebėsi du "atsiskyrėlius" — lakuną Feliksą Vaitkų ir Antaną Vaivadą. Beveik kasdien juodu žiuri per Atlantiką rytų link ir keiksnoja debesiuotą ir paniurusį horizontą. Nerimastis juodu ima, nes beliko tik trys savaitės pakenčiamo oro. Paskutinė proga Kaunui parodyti Lituanicą II. Galbut po šių audrų, Feliksai, turėsi progos iš mėginti savo sparnus?

Dviejų kiaušinių istorija

Pereitą savaitę Brooklyno piliečių klube du "kovotojai," parvažiavę iš Lietuvos, kur jiedu dalyvavo viso pasaulio lietuvių kongrese, pasakojo brooklyniečiams apie Lietuvos "politinę ir ekonominę buklę." Jų kalbos sukosi apie Kauno kalėjimo kopustus, košę su spirgučiais ir, aplamai, apie kalinių meu. Draugai, sako, Kauno kaliniams neužtenka kopustų ir košės su spirgučiais, reikia skanėsių, aukokite pinigų, o mes pasiųsime jiems tuos pinigus per Maskvą.

Vienas pilietis, stovėdamas nuošaliai, ramiai nuėjo prie scenos ir išėmęs iš kišenės du virtus kiaušinius, padėjo ir sako: "Neturiu pinigų, bet aukoju Lietuvos kaliniams šituos du kiaušinius." Kalbėtojas nubraukė nuo kaktos prakaitą, o gal ir ašaras.

MINĖKIME VILNIAUS GEDULO DIENĄ

Artinasi Spalių Devintoji, Vilniaus Gedulo Diena. Ji mums primena musų tautai padarytą didžiausią skriaudą ir skausmą. 1920 metais spalių 9 d. lenkai pasalingu, išdavikišku budu, po pasirašymo Suvalkuose sutarties, 1920 metais spalių 7 d., kai Lietuvos karžygiai jau grįžo namo, — sulaužė tą sutartį ir pagrobė musų sostinę Vilnių!

Visa lietuvių tauta tą liudesio dieną kasmet pamini ir stiprina savo pasiryžimą iš lenkų atsiimti ir išlaisvinti savo brolius, kurie yra kankinami lenkų verguvėje.

Šiais metais Vilniaus gedulo minėjimas Brooklyne bus sekmadienį, spalių 13 d., Klasčiaus salėj, Maspethe. Prasidės 3 val. po pietų. Minėjimą rengia bendras visuomenės komitetas. Bus įspudinga programa: kalbos, dainos, kariška ceremonija. Bus priimta rezoliucijos prieš lenkus.

Svarbu, kad visi lietuviai prisidėtų prie to Vilniaus gedulo minėjimo. Dėl to laikome pareiga ir garbe kviesti jusų patriotingą organizaciją tame minėjime dalyvauti. Dalyvaukime, gerbiamieji, jei galima, kiekvienas narys. Sueikime tą dieną, kas tik gyvas ir vieningai pareiškime protestą tokią lenkų piktadarystę!

J. Steponaitis,
Komiteto pirmininkas.
D. Klinga,
Komiteto sekretorius.

POLICIJOS KOVA SU "PASIUTUSIU ŠUNIU"

New Yorke ant East 53 gatvės pasirodė piktas šuo. Žmonės manė, kad šuo pasiutęs ir dėl to pašaukė policininkus šunį pagauti, esą, pavojus žmonėms. Šuo policininkų neprisileido. Netrukus atsirado ir daugiau policininkų, bet nė vienas jų negalėjo šunį paimti. Pagaliau, viena vietinė moteris paėmus gabaliuką žalios mėsos lengvai priėjo, pašėrė jį ir nuvedus atidavė policininkams. Pasirodo, kad šuo tik alkanas buvo, o ne pasiutęs.

$200,000 kontrabandomis

USA pasienio sargyba šiomis dienomis ties Cape May, N. J. užtiko keturis laivus su kontrabandine degtine. Visi keturi laivai su įgulomis suimti. Iš viso suimta 20 žmonių ir konfiskuota už apie 200,000 dolerių vertės degtinės.

MERGAITĖS, NORINČIOS DALYVAUTI GRAŽIAUSIOS AMERIKOS LIETUVAITĖS

konkurse, kreipkitės į fotografą Kičą; jis trukia už dyką

Mes kasdien vis gauname naujų fotografijų iš tų mergaičių, kurios nori dalyvauti šiame konkurse. Bet yra ir tokių mergaičių, kurios skundžiasi, neturinčios tinkamų savo paveikslų. Toms mergaitėms mes patariame tuojau kreiptis į visiems brooklyniečiams žinomą fotografą Kičą, kurio moderniška studija yra 499 Grand St., Union Ave. kampas. Fotografas Kičas jus nutrauks už dyką. Jis padarys tokį paveikslą, kuris bus tinkamas spaudai. Perskaitę šį musų pranešimą, mergaitės, tuojau kreipkitės į fotografą Kičą.

KRIKŠTYNOS

Pereitė savaitę žinomų Brooklyno biznierių pp. Kasmočių neseniai gimęs berniukas iškilmingai pakrikštytas Antanuku. Krikštynos įvyko Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Po krikštynų pp. Kasmočių namuose, 260 Humboldt St. įvyko Antanuko garbei pokylis, kuriame dalyvavo: krikšto tėvai, policijos kapitonas John Challon ir p. I. Vaišvilienė, vakaro vedėjas Arthur Kelly, adv. S. Briedis su šeima, adv. J. Gans su šeima, New York Times redakcijos štabo narys James Casgrow, leit. James McDay su šeima, p. Urbonavičienė su šeima iš Manchester, N. H., Garbalauskienė su dukra iš Hudson, Mass., visi "džipsiai" su karaliene p. Atkočaitiene, p. p. Povilauskas, Jonas Kasmočius iš Edgewater, N. J., Tuba su šeima, J. Klumauskas, Ona Kučinskienė, Vainienė, Ballas-Bielauskai, p-lė M. Gerulavičaitė ir Karveliai.

Svečiai pasakė gražias kalbas, linkėjo tėvams laimės, o mažajam Antanukui ilgo gyvenimo ir pasisekimo. Kalbą pasakė ir pp. Kasmočių duktė Elma.

40,000 ŠELPIAMŲJŲ NEGALI DIRBTI

Generolas Johnson įsakė visiems šelpiamiesiems New Yorko gyventojams patikrinti sveikatą. Iš patikrintų 240,000 šelpiamųjų bedarbių pasirodo, apie 40,000 negali jokio darbo dirbti. Dauguma turi chroniškas nervų ir širdies ligas, ir vargu jau galės kada nors darbą dirbti. Tuos teks miestui šelpti iki gyvos galvos. Dauguma negalinčių dirbti vėliausiu laiku dar blogiau serga, nes turi mažai maisto ir gyvena dideliam skurde. Tuos, kaip Johnsonas pareiškė, teks atiduoti miesto sveikatos įstaigoms prižiurėti.

WPA darbams iki šiol New Yorke priimta 250,000 bedarbių, iš viso Jungtinėse Valstybėse WPA ir kitiems viešiesiems darbams priimta 873,563 bedarbiai.

DVIEJŲ PARAPIJŲ IŠVAŽIAVIMAS LAIVU

Sekmadienį, rugsėjo 8 d. iš Metropolitan Ave. uosto dideliu laivu išvažiavo apie 2,000 Brooklyno lietuvių į Indian Point ties Hudsono upe. Diena išvažiavimui pasitaikė labai graži ir todėl išvažiavimas visapusiškai pasisekė. Laivas su ekskursantais grįžo vėlai vakare.

POKYLIS PAGERBTI TĖVYNĖS REDAKTORIŲ

Ketvirtadienį, rugsėjo 12 d. Povilansko salėje bus vakarienė pagerbti grįžusį iš Lietuvos Tėvynės redaktorių p. S. Vitaitį. Ta proga p. Vitaitis papasakos savo įspudžius iš pasaulio lietuvių kongreso ir, aplamai, Lietuvos gyvenimo. Bilietai po $1.25.

Ta proga bus ir p. Trečioko sulauktuvės.

ATIDARĖ NAUJĄ BIZNĮ

Vl. Mikalajunas šiomis dienomis 474 Grand St., priešais Republic teatrą, atidarė naują biznį, mėsos krautuvę.

Išvažiavimas New Jersėje

Rugsėjo 15 d. lietuvių radio valanda Voice of Lithuania, kurią veda J. Valaitis ir Liberty park savininkas Lesevičius rengia pikniką — išvažiavimą Hillside, N. J. Liberty parke. Bus vakarienė ir programa.

APSIVEDĖ LEITENANTAS STANKEVIČIUS

Pereitą sekmadienį, rugsėjo 8 d. Apreiškimo Pan. Šv. parapijos bažnyčioje susituokė USA armijos leitenantas Juozas Stancook-Stankevičius su p-le Kazlauskaite, abu jaunieji iš Brooklyno. Jaunasis Stankevičius šiais metais su pasižymėjimu baigė USA karo akademiją West Point, N. Y. Vėliau jaunieji apsigyvens Fort Jay, N. Y. kariuomenės stovykloje, kur Stankevičius bus antruoju leitenantu.

TĖVYNĖS REDAKTORIUS GRĮŽO IŠ LIETUVOS

SLA organo Tėvynės redaktorius p. S. Vitaitis pirmadienio rytą grįžo iš Lietuvos. Tą pačią dieną grįžo kitu laivu p. A. S. Trečiokas ir kiti dalyvavę viso pasaulio lietuvių kongrese amerikiečiai.

MOTERŲ VIENYBĖS SUSIRINKIMAS

Trečiadienį, rugsėjo 18 d. 8 valandą vakare Vienybės salėje bus Moterų Vienybės susirinkimas. Visos narės prašomos butinai dalyvauti.

MIRĖ

Louis Vitkus, 46 metų amžiaus, gyv. 62 School St., mirė rugsėjo 7 d. Kunas pašarvotas graboriaus Garšvos koplyčioj. Laidos rugsėjo 10 d. 2 val. po pietų Alyvų kalno kapinėse.

Rokas Stetz (Stasinskas), 55 metų amžiaus, gyv. Plymouth St., mirė rugsėjo 9 d. Laidos rugsėjo 11 d. iš šv. Jurgio bažnyčios šv. Trejybės kapinėse.

Laidotuvių apeigomis rupinasi graborius J. Garšva.

William Witkus, gyv. 61-19 Grand Ave., Maspeth, L. I., mirė rugsėjo 2 d. Paliko 6 vaikus: Petrą, Williamą, Paulių, Oną, Jočį Witkų ir Amelia Murdock ir aštuonis anukus. Laidotuvės įvyko pereitą ketvirtadienį 10 val. ryto šeimos namuose. Palaidotas Mt. Olivet kapinėse.

Laidotuvių apeigomis rupinosi graborius John Vogel, 65-29 Grand Ave., Maspeth, L. I.

Vienybė ne tik seniausias, bet ir geriausias lietuvių laikraštis visame pasaulyje.

Atostogauja Atlantic City

Vienybės direktorius p. V. Boreika iš West Orange, N. J. šiomis dienomis keletai dienų atostogų buvo išvykęs į žinomą vasaros kurortą Atlantic City, N. J.

VOKIEČIAI PROTESTUOJA DĖL SVASTIKOS ĮŽEIDIMO

Pereitą savaitę New Yorko teisėjas Brodsky teisė neseniai suimtuosius triukšmadarius, kurie buvo kaltinami kėlę triukšmą vokiečių laive ir nuplėšę nuo laivo stiebo nacių svastiką. Teisėjas kaltinamuosius išteisino ir paleido. Ta proga nacių svastiką pavadino piratų vėliava. Vokiečiai dabar dėl to net pasiuntė Washingtono vyriausybei protesto notą ir reikalauja formališko atsiprašymo.

60 M. TARNAVIMO
SAUGI APSAUGA
Bushwick SAVINGS BANK
GRAND ST. AT GRAHAM AVE., B'KLYN.
Taupyk Paštu— Atsiųsk Čekį arba Money Orderį

Hudson Forwarding and Shipping Co., Inc. Sustom House Brokers and Forwarding Agents, 17 State St., New York. Persiunčia Siuntinius — dovanas į Lietuvą ir kitas Europos valstybes. Dėvėtus drabužius ir kitokius daiktus. Žemiausios kainos. Pristatymą gavėjui garantuoja — siuntiniai apdraudžiami. Reikalaukite informacijų ir siuntinius siuskite per:
LITHUANIA PRESS CORPORATION
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Pasirendavoja

IŠNUOMOJAMA dviejų šeimynų, 6 ir 7 kambarių butai, du sun parlors, showers, užpakaliniai miegamieji kambariai, driveway, garo šildymas. Pigiai. Kreipkitės pas savininką loft floor, 436 Drew Ave., City line, 5 cents fare Kaimynai lietuviai.
(67-70)

IŠNUOMOJAMA keturi šviesus kambariai, gerai užlaikyti, trijų šeimynų namuose. Visi įtaisymai. Garo šilumos nėra. Pigiai. Kreipkitės:
132 North Portland Ave., Brooklyn, N. Y.
(netoli Myrtle)
Telefonas: NAvarre 8-2163
(67-68)

MOT. LAUKUS
Fotografas
214 Bedford Ave., Brooklyn
Telefonas: Evergreen 8-3540
Geriausia Studija Brooklyne
Ateikite Persitikrinti

GRAND PARADISE BALL ROOMS
Įvairioms pramogoms salės
318 GRAND ST., BROOKLYN, N.Y.
Puikios salės, ir ruimai
gražiai papuoštos. Tinka šokiams, susirinkimams, vestuvėms, vakarienėms.
Yra eleveitorius
Tel.: EVergreen 7-1123

NOTARY PUBLIC
Tel.: NEwtown 9-4464
A. VALANTIEJUS
GRABORIUS. BALSAMUOTOJAS IR ABELNA APDRAUDA
54-41—72nd STREET,
Maspeth, N. Y.

NOTARY PUBLIC
Telefonas: STagg 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
660 Grand Street
BROOKLYN, N. Y.

Busai išnuomojami visokiems reikalams
Važiavimai

PIRMADIENIAIS:
Į LAKE RONKONKOMA, L. I.
IŠVAŽIUOJA 9 VAL. RYTO $1.25 Į ABI PUSES
TREČIADIENIAIS:
Į RYE BEACH, N. Y.
IŠVAŽIUOJA 9 VAL. RYTO $1.25 Į ABI PUSES
TREČIADIENIŲ VAKARAIS:
Mėnesienos Išvažiavimai į Rye Beach, N. Y.
IŠVAŽIUOJA 8 VAL. VAKARE $1.25 Į ABI PUSES
ŠEŠTADIENIŲ VAKARAIS:
Mėnesienos Išvažiavimai į Rye Beach, N. Y.
IŠVAŽIUOJA 8 IR 9 VAL. VAKARE $1.25 Į ABI PUSES
Ridgewood Coach Lines, Inc.
71-20 Fresh Pond Road, Brooklyn, N. Y.
Phone, Evergreen 2-1300

"GARSAS" BAKERY
A. Šrupskis, savininkas
Tel. Evergreen 8-7027
PIRMOS RUŠIES LIETUVIŠKA DUONA
64-66-68 So. 2nd Street Brooklyn, N. Y.
Kepa visokias Duonas ir Pyragaičius
VEŽA KRAUTUVĖMS. SIUNČIA PAŠTU IR EKSPRESU

SALDUKAS IR PLATZ
994 Madison St., Brooklyn, N. Y.
Tel., GLenmore 5-8733
INSTILIATORIAI
PLUMERIAI

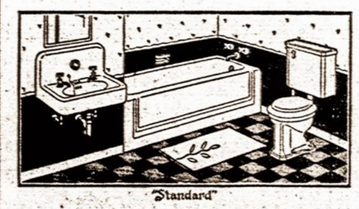

Įtaiso šildymo krosnis, Katilus. Vakum valymo siurblius. Mes viską finansuojame pagal valdžios namų paskolos planą.

TEL.: EVERGREEN 8-9770
JUOZAS GARŠVA
—GRABORIUS—
Mano firma gerai atlieka sekančius darbus: išbalsamuoja ir laidoja mirusius ant visokių kapinių. Pagrabus paruošia nuo paprasčiausių iki prakilniausių. Persamdo automobilius laidotuvėms, veselijoms, krikštynoms ir kitiems pasivažinėjimams.
VIRŠUI MINĖTAIS REIKALAIS KREIPKITĖS PAS MANE O BUSIT UŽGANĖDINTI
231 BEDFORD AVE., BROOKLYN, N. Y.

REIKALINGI NAMŲ DARBININKAI!
Jei Jus ieškote darbo geruose namuose, kurių šeimininkai gali mokėti tinkamas algas, tai kreipkitės į musų ofisą, kur įsitikinsite kiek gerų progų galime Jums nurodyti.
Kaip populiariškiausias pasauly darbo biuras, mes visuomet galime pasigirti geriausių naminių darbų didžiausiu pasirinkimu. Turtingiausieji gyventojai iš geriausių apylinkių yra musų klientai.
Tukstančiai merginų džiaugiasi per mus gautomis geromis vietomis... džiaugsitės ir Jus musų geru patarnavimu... ir GERA ALGA.
Įsitėmykite: PARINKTOS VIETOS... GERIAUSIOS ŠEIMYNOS... GRAŽI APYLINKĖ... AUKŠČIAUSIOS ALGOS.
NEIMAMA MOKESTIS IŠ MERGINŲ UŽ PRIRODIJIMMĄ VIETŲ SU NAKVYNĖMIS
DAUGELIUI GAUTA VIETOS KASDIEN.. ATSIŠAUKITE KASDIEN.
SUSSER
Darbo == Agentura
GARSIAUSIA PASAULY NAMŲ DARBAMS GAUTI
924 Broadway, cor. Myrtle Ave., Brooklyn, New York
Tel: EVergreen 8-6099
ATSKIRAS SKYRIUS VYRŲ DARBAMS